

11.6.08.

MINISTARSTVO PRAVOSUĐA

Nacrt
Prijedlog Zakona broj _____

**PRIJEDLOG ZAKONA O NOVČANOJ
NAKNADI ŽRTVAMA KAZNENIH DJELA,
S KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA**

Zagreb, lipanj 2008.

PRIJEDLOG ZAKONA O NOVČANOJ NAKNADI ŽRTVAMA KAZNENIH DJELA, S KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje Zakona o novčanoj naknadi žrtvama kaznenih djela sadržana je u odredbi članka 2. stavka 4. podstavka 1. Ustava Republike Hrvatske.

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA TREBA UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

Nacionalnim programom Republike Hrvatske za pristupanje Europskoj uniji – 2008. godina u poglavlju 24. Pregovora „Pravda, sloboda i sigurnost“ kao ključni prioritet Republika Hrvatska odredila je donošenje zakona kojim će u nacionalno zakonodavstvo implementirati odredbe Direktive Vijeća 2004/80/EZ od 29. travnja 2004. o naknadi štete žrtvama kaznenih djela (u daljnjem tekstu: Direktiva Vijeća 2004/80/EZ). Također je kao ključni prioritet istim aktom određena i ratifikacija Europske konvencije o naknadi štete žrtvama kaznenih djela nasilja od 24. studenoga 1983. – ova obveza ispunjena je Zakonom o potvrđivanju Europske konvencije o naknadi štete žrtvama kaznenih djela nasilja, donesenim na četvrtoj sjednici Hrvatskoga sabora održanoj 16. svibnja 2008.

Direktiva Vijeća 2004/80/EZ

Kako se navodi u preambuli Direktive Vijeća 2004/80/EZ, jedan od ciljeva Europske zajednice je ukinuti prepreke slobodnog kretanja osoba i usluga među državama članicama. Direktiva se u preambuli poziva i na pravilo Suda Europskih zajednica u slučaju Cowan (*slučaj 186/87, izvješća Europskog suda 1989., str. 195.*) – da, kada propisi Zajednice jamče fizičkoj osobi slobodu odlaska u drugu državu članicu, zaštita te osobe od šteta u određenoj državi članici, na istom temelju koji vrijedi za državljane i osobe s prebivalištem u toj državi, neminovna je posljedica takve slobode kretanja. Mjere za olakšavanje ostvarivanja naknade štete žrtvama kaznenih djela trebale bi biti sastavni dio ostvarivanja toga cilja.

Žrtve kaznenih djela u Europskoj uniji trebale bi imati pravo na pravičnu i primjerenu naknadu štete koju su pretrpjele, bez obzira gdje je u Europskoj uniji počinjeno kazneno djelo. Direktivom se uspostavlja sustav suradnje radi olakšavanja ostvarivanja naknade štete žrtvama kaznenih djela u prekograničnim slučajevima koji bi trebao funkcionirati na temelju propisa država članica o naknadi štete žrtvama kaznenih djela nasilja počinjenih s namjerom na njihovom teritoriju. Stoga bi pravila o naknadi štete trebala postojati u svim državama članicama. Taj sustav treba osigurati da se žrtve kaznenih djela uvijek mogu obratiti nekom nadležnom tijelu u svojoj državi članici u kojoj imaju prebivalište te olakšati sve praktične i jezične teškoće koje se mogu javiti u prekograničnim slučajevima. Nadalje, taj sustav trebao bi sadržavati potrebne odredbe kojima se omogućava žrtvi kaznenog djela dobivanje potrebnih informacija za podnošenje prijave i za omogućavanje učinkovite suradnje među uključenim tijelima.

Direktiva je sadržajno podijeljena na tri poglavlja.

Prvo poglavlje određuje postupovna pravila u vezi ostvarivanja prava naknade štete u prekograničnim slučajevima. U skladu s člankom 1. Direktive države članice moraju osigurati da, kada je s namjerom počinjeno kazneno djelo nasilja u državi članici koja nije država u kojoj podnositelj zahtjeva za naknadu ima svoje stalno prebivalište, podnositelj zahtjeva ima pravo predati zahtjev nadležnom tijelu u državi članici stalnog prebivališta. Prema odredbi članka 2. Direktive naknadu štete plaća nadležno tijelo države na čijem teritoriju je počinjeno kazneno djelo.

Države članice moraju odrediti jedno ili više tijela nadležnih za odlučivanje o podnesenim zahtjevima, te jedno ili više pomoćnih tijela kojima podnositelji zahtjeva mogu podnijeti zahtjev za naknadu štete i koji, na temelju priručnika koji izrađuje Europska komisija prema podacima koje joj dostavljaju države članice, podnositeljima daju osnovne informacije o postupku, obrasce i pomoć pri ispunjavanju zahtjeva pri čemu pomoćno tijelo ne ocjenjuje zahtjev (članci 3., 4. i 5.). Pomoćno tijelo zahtjev i sve dokazne isprave u najkraćem roku treba proslijediti tijelu koje donosi odluku na standardnom obrascu koji određuje Europska komisija (članak 6.). Po primitku zahtjeva proslijeđenog u skladu s člankom 6., tijelo koje odlučuje u najkraćem roku pomoćnom tijelu i podnositelju zahtjeva treba dostaviti informacije o imenu osobe za kontakt ili nazivu odjela nadležnog za rješavanje predmeta; potvrdu o primitku zahtjeva; ako je moguće, naznaku približnog vremena u kojem će biti donesena odluka o zahtjevu (članak 7. Direktive).

Člankom 8. Direktive određeno je da pomoćno tijelo podnositelju, ako je potrebno, daje opće upute prilikom traženja dodatnih informacija od strane tijela koje odlučuje.

Članak 9. Direktive sadrži odredbe o saslušanju podnositelja zahtjeva - ako tijelo nadležno za odlučivanje, sukladno propisima svoje države članice odluči saslušati podnositelja zahtjeva ili drugu osobu kao što su svjedok ili vještak, ono može kontaktirati pomoćno tijelo da organizira neposredno saslušanje osobe od strane tijela koje odlučuje u skladu s propisima svoje države članice putem telefonske ili video konferencije ili da saslušanje obavi pomoćno tijelo sukladno pravu svoje države članice i pošalje o tome izvješće tijelu koje odlučuje.

Način dostave odluke o naknadi propisan je člankom 10. Direktive - tijelo koje odlučuje dostavlja odluku povodom podnesenog zahtjeva za naknadu štete podnositelju zahtjeva i pomoćnom tijelu koristeći standardni obrazac koji određuje Europska komisija.

Člankom 11. Direktive propisano je da se informacije koje se prenose između tijela država članica izražavaju na službenim jezicima ili jednom od jezika države članice tijela koje je primatelj informacije, koji odgovara jednom od jezika institucija Zajednice ili drugom jeziku institucija Zajednice koji je ta država članica navela da će prihvatiti (osim izreke odluka koje donosi tijelo koje odlučuje, kada je uporaba jezika uređena propisima njegove države članice, i izvješća, sastavljenih nakon saslušanja obavljenih u skladu s člankom 9. Direktive pri čemu uporabu jezika određuje pomoćno tijelo, sukladno zahtjevu da jezik mora odgovarati jednom od jezika institucija Zajednice). Osim toga, člankom 11. Direktive određeno je da usluge koje pruža pomoćno tijelo ne smiju prouzročiti plaćanje troškova od strane podnositelja zahtjeva, te da su obrasci za podnošenje zahtjeva i sve druge isprave koje se šalju u skladu sa zahtjevima Direktive izuzeti od obveze potvrđivanja vjerodostojnosti.

Drugim poglavljem Direktive – člankom 12. određeno je da propisi o ostvarivanju prava na naknadu štete u prekograničnim slučajevima utvrđeni u ovoj Direktivi imaju temelj u pravilima država članica o naknadi štete žrtvama kaznenog djela počinjenog s namjerom na njihovom teritoriju te da sve države članice trebaju osigurati da njihova nacionalna pravila sadrže odredbe o naknadi štete žrtvama kaznenih djela nasilja počinjenih s namjerom na njihovom teritoriju, koja jamče pravičnu i primjerenu naknadu žrtvama.

Treće poglavlje Direktive sadrži provedbene odredbe. Propisana je obveza država članica da Komisiji dostave podatke o tijelima koja su osnovale ili odredile u skladu s ovom Direktivom, jeziku na kojem će obavljati komunikaciju u prekograničnim slučajevima, informacije o mogućnostima podnošenja zahtjeva za naknadu i obrascima zahtjeva za naknadu. Također se određuje da će Komisija u suradnji s državama članicama izraditi i objaviti na internetu priručnik s osnovnim informacijama o postupku za ostvarivanje naknade štete u državama članicama Europske unije. Nadalje, određeno je da države članice moraju imenovati središnju službu za kontakt za razmjenu informacija koje će Europskoj komisiji biti potrebne pri pripremi priručnika i za promicanje uske suradnje i razmjene informacija između pomoćnih tijela i tijela koja odlučuju u državama članicama Europske unije, kao i za pružanje pomoći i traženje rješenja za poteškoće koje se mogu pojaviti u primjeni odredaba Direktive.

Europska konvencija

Europska konvencija o naknadi štete žrtvama kaznenih djela nasilja (u daljnjem tekstu: Europska konvencija) sastavljena je dana 24. studenoga 1983. godine u Strasbourgu (ETS br. 116), a stupila je na snagu dana 01. veljače 1988. godine. Konvenciju je do sada potpisalo 30 država, a ratificirala 21 država, u odnosu na koje je i stupila na snagu. Ovu Konvenciju Republika Hrvatska potpisala je u Helsinkiu, dana 07. travnja 2005. godine, a Hrvatski sabor potvrdio Zakonom o potvrđivanju Europske konvencije o naknadi štete žrtvama kaznenih djela nasilja donesenim na sjednici Hrvatskog sabora održanoj 16. svibnja 2008. Sukladno članku 5. navedenoga Zakona utvrđeno je da na dan stupanja na snagu ovog Zakona Europska konvencija o naknadi štete žrtvama kaznenih djela nasilja nije na snazi za Republiku Hrvatsku, te će se podatak o njezinom stupanju na snagu objaviti sukladno odredbi članka 30. stavka 3. Zakona o sklapanju i izvršavanju međunarodnih ugovora („Narodne novine“, broj 28/96.).

Svrha Europske konvencije, kako je navedeno u njezinoj preambuli, je stvaranje okvira kako bi se, iz razloga pravičnosti i društvene solidarnosti, riješio položaj žrtava kaznenih djela nasilja počinjenih s namjerom koje su pretrpjele tjelesne ozljede ili narušenje zdravlja, te uzdržavanih članova obitelji žrtava koje su umrle od posljedica takvih kaznenih djela i uvođenje ili razvijanje sustava za naknadu tim žrtvama od strane države na čijem su području takva kaznena djela počinjena, osobito ako počinitelj nije otkriven ili ako nema sredstava. Europskom konvencijom utvrđena su načela - minimum odredbi na tom području i države su preuzele obvezu poduzeti potrebne mjere za njihovu primjenu.

Ta su načela sljedeća:

- kad naknada štete nije u potpunosti raspoloživa iz drugih izvora, država će dati doprinos kako bi nadoknadila štetu onima koji su pretrpjeli teške tjelesne ozljede ili narušenje zdravlja kao izravnu posljedicu zločina nasilja počinjenog s namjerom i uzdržavanim članovima obitelji osoba koje su umrle od posljedica takvog kaznenog djela s time da se šteta

u naprijed navedenim slučajevima naknađuje čak i kad se počinitelj ne može kazneno progoniti ili kazniti;

- država na čijem je području kazneno djelo počinjeno treba platiti naknadu štete državljanima stranaka Konvencije te državljanima svih članica Vijeća Europe koji imaju stalno prebivalište u državi na čijem je području kazneno djelo počinjeno;

- naknada štete, ovisno o konkretnom slučaju, treba obuhvatiti barem izgubljenju zaradu, troškove liječenja i bolničke troškove, troškove pogreba, a u odnosu na uzdržavane članove obitelji, gubitak uzdržavanja;

- u sustavu naknade štete može se, ukoliko je to potrebno, utvrditi za svaki ili za neke od elemenata naknade, gornja granica iznad koje, i najniži prag ispod kojeg se naknada neće isplaćivati i odrediti rok za podnošenje zahtjeva;

- naknada se može umanjiti ili odbiti zbog financijske situacije podnositelja zahtjeva, ponašanja žrtve ili podnositelja zahtjeva prije, tijekom ili nakon kaznenog djela ili u vezi s ozljedom ili smrću, zbog uključenosti žrtve ili podnositelja zahtjeva u organizirani kriminal ili zbog članstva u organizaciji koja se bavi zločinima nasilja, te u slučaju kad bi potpuna ili djelomična naknada bila protivna smislu za pravdu ili javnom poretku;

- u cilju izbjegavanja dvostruke naknade, država ili nadležno tijelo mogu od dodijeljene naknade oduzeti, ili od osobe kojoj je šteta naknađena tražiti povrat bilo kojeg iznosa novca primljenog na ime ozljede ili smrti od počinitelja, socijalnog osiguranja ili osiguranja, ili iz bilo kojeg drugog izvora,

- na državu ili nadležno tijelo mogu prijeći prava osobe kojoj je šteta naknađena, za iznos plaćene naknade;

- stranke Konvencije moraju osigurati potencijalnim podnositeljima zahtjeva dostupnost informacija o sustavu naknade.

U Republici Hrvatskoj žrtve kaznenih djela mogu ostvarivati naknadu štete od počinitelja prijedlogom u kaznenom postupku ili tužbom u parničnom postupku.

Zakonom o kaznenom postupku («Narodne novine», broj 110/97., 27/98. – ispravak, 58/99., 112/99. i 58/02., 143/02. – ispravak i 115/06.) propisano je da će se imovinskopravni zahtjev koji je nastao zbog počinjenja kaznenog djela raspraviti na prijedlog ovlaštenih osoba u kaznenom postupku, ako se time ne bi znatno odugovlačio taj postupak. Prijedlog za ostvarivanje imovinskopravnog zahtjeva u kaznenom postupku podnosi se tijelu kome se podnosi kaznena prijava ili sudu pred kojim se vodi postupak, a može se podnijeti najkasnije do završetka glavne rasprave pred prvostupanjskim sudom. U presudi kojom okrivljenika proglašava krivim sud može oštećeniku dosuditi imovinskopravni zahtjev u cijelosti ili djelomično, a za ostatak uputiti ga na parnicu. Kad sud donese presudu kojom se okrivljenik oslobađa optužbe ili kojom se optužba odbija ili kad rješenjem obustavi kazneni postupak, uputit će oštećenika da imovinskopravni zahtjev može ostvarivati u parnici.

Međutim, u hrvatskom zakonodavstvu nije uređeno pravo na novčanu naknadu koju bi Republika Hrvatska, radi pretrpljenih posljedica, davala žrtvama kaznenih djela nasilja

počinjenih s namjerom na njezinom području, niti je uređen sustav suradnje radi olakšavanja ostvarivanja naknade štete u prekograničnim slučajevima.

Stoga se predloženim Zakonom, uvažavajući načela Europske konvencije i odredbe Direktive Vijeća 2004/80/EZ, uređuje pravo na novčanu naknadu žrtvama kaznenih djela nasilja počinjenih s namjerom, pretpostavke i postupak za ostvarivanje prava na naknadu, tijela koja donose odluke i sudjeluju u postupku odlučivanja o ovom pravu, te se određuju tijela i postupak koji se primjenjuje u prekograničnim slučajevima.

Novčanu naknadu žrtvama kaznenih djela nasilja počinjenih s namjerom daje Republika Hrvatska na načelima društvene solidarnosti i pravednosti.

Ovlaštenici prava na naknadu su neposredna i posredna žrtva.

Neposredna žrtva definira se kao osoba koja je pretrpjela teške tjelesne ozljede ili teško narušenje zdravlja kao posljedicu kaznenog djela nasilja. Kaznenim djelom nasilja smatra se kazneno djelo počinjeno s namjerom uz primjenu sile ili povredom spolnog integriteta, te kazneno djelo dovođenja u opasnost života i imovine općeopasnom radnjom ili sredstvom kojim je prouzročena smrt, teška tjelesna ozljeda ili teško narušenje zdravlja jedne ili više osoba, a propisano je Kaznenim zakonom kao teži oblik temeljnog kaznenog djela počinjenog s namjerom.

Neposrednom žrtvom smatra se i osoba koja je pretrpjela teške tjelesne ozljede ili teško narušenje zdravlja: za vrijeme počinjenja namjernog kaznenog djela nasilja prema drugoj osobi, ako nije sudjelovala u počinjenju tog kaznenog djela, dakle, kad se slučajno našla u samom događaju; pokušavajući spriječiti počinjenje kaznenog djela; pomažući policiji pri uhićenju počinitelja ili pružajući pomoć drugoj žrtvi kaznenog djela.

Kad spomenuta kaznena djela prouzroče smrt neposredne žrtve, pravo na naknadu ima posredna žrtva. U krug tih osoba ulaze bračni drug, izvanbračni drug, dijete, roditelj, posvojenik, posvojitelj, maćeha, očuh, pastarak neposredne žrtve i osoba s kojom je neposredna žrtva živjela u istospolnoj zajednici. Također su posredne žrtve djed, baka i unuk, ako je jedan od njih neposredna žrtva, u slučaju kad je između njih postojala trajnija zajednica života, a baka i djed su zamjenjivali roditelje.

Prema predloženom Zakonu naknada se može ostvariti samo ako su naprijed navedena kaznena djela počinjena prema neposrednoj žrtvi na području Republike Hrvatske, na hrvatskom brodu ili u hrvatskom zrakoplovu bez obzira gdje se žrtva nalazi u trenutku nastupanja posljedice kaznenog djela.

Naknada se priznaje žrtvama koje su državljani Republike Hrvatske ili imaju prebivalište u Republici Hrvatskoj, te žrtvama koje su državljani države članice Europske unije ili imaju prebivalište u državi članici Europske unije.

Dodatni je uvjet za priznanje prava na naknadu da je kazneno djelo evidentirano ili prijavljeno policiji ili državnom odvjetništvu kao kazneno djelo. Pritom valja istaći da ovlaštenici imaju pravo na naknadu neovisno o tome je li počinitelj kaznenog djela poznat i bez obzira na pokretanje kaznenog postupka.

Sukladno osnovnim načelima Europske konvencije, prema predloženom Zakonu naknada se priznaje za troškove zdravstvene zaštite, za izgublenu zaradu, zbog gubitka uzdržavanja i za pogrebne troškove, pod uvjetima propisanim Zakonom. S obzirom da se ne radi o naknadi štete, nego o naknadi koju država daje na načelima društvene solidarnosti i pravednosti, naknada se priznaje u pravilu u ograničenoj visini i samo onda ako osoba koja ostvaruje pravo na naknadu nema pravo na naknadu iz drugih izvora (zdravstveno osiguranje, mirovinsko osiguranje, ili iz drugih osnova).

Predloženo je da tijelo nadležno za odlučivanje o pravu na naknadu bude Odbor za novčanu naknadu žrtvama kaznenih djela (u daljnjem tekstu: Odbor) kojeg će imenovati Vlada Republike Hrvatske. Sastav toga tijela, prema predloženom Zakonu je sljedeći: predsjednik Odbora bio bi sudac Vrhovnog suda Republike Hrvatske, a članovi Odbora zamjenik Glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske, predstavnik civilnog društva iz područja zaštite žrtava kaznenih djela, predstavnik ministarstva nadležnog za poslove pravosuđa i stručnjak iz područja zdravstva ili socijalne skrbi. Stručne i administrativno-tehničke poslove za Odbor obavljalo bi Ministarstvo pravosuđa koje bi pripremalo materijal za sjednice i nacрте odluka Odbora.

Osim naprijed navedenih poslova, prema predloženom Zakonu Ministarstvo pravosuđa obavljat će poslove koji se odnose na suradnju i razmjenu informacija između Odbora, policije i nadležnih tijela drugih država koja su, u skladu s propisima tih država, nadležna za obavljanje zadataka u postupcima za ostvarivanje prava na naknadu štete te pružanje pomoći i pronalaženje odgovarajućih rješenja u vezi provedbe odredaba Zakona u prekograničnim slučajevima, davanje informacija osobama koje imaju pravo na naknadu na temelju ovoga Zakona u prekograničnim slučajevima i obrazaca za podnošenje zahtjeva, davanje općih uputa i informacija kako ispuniti zahtjev i koje je isprave potrebno priložiti u skladu s priručnikom koji je izradila Europska komisija. Također će Ministarstvo pravosuđa biti nadležno i za zaprimanje i prosljeđivanje zahtjeva u prekograničnim slučajevima.

Informiranje žrtava o pravu na naknadu i tijelu kojem se mogu obratiti radi ostvarivanja toga prava važna je komponenta predloženoga Zakona prema kojem u informiranju žrtava sudjeluju policija, državno odvjetništvo, sudovi, Ministarstvo pravosuđa i Ministarstvo unutarnjih poslova.

Zakonom se uređuje postupak za ostvarivanje naknade te, u skladu s Direktivom Vijeća 2004/80/EZ, i postupci u domaćim i stranim prekograničnim slučajevima. Domaći prekogranični slučaj je slučaj kada je kazneno djelo počinjeno na području Republike Hrvatske i o pravu na naknadu po ovom Zakonu odlučuje Odbor, a zahtjev za naknadu je podnesen nadležnom tijelu u drugoj državi članici Europske unije u kojoj žrtva ima prebivalište. Strani prekogranični slučaj je slučaj kada je kazneno djelo počinjeno u drugoj državi članici Europske unije i za odlučivanje o pravu na naknadu je nadležno tijelo te države, a zahtjev za naknadu podnosi osoba koja ima prebivalište u Republici Hrvatskoj.

Također je uređen i prijelaz prava žrtve prema počinitelju kaznenog djela na Republiku Hrvatsku, vraćanje neosnovano stečenog od žrtve, postupanje u situacijama u kojima je žrtva ostvarila naknadu štete od počinitelja kaznenog djela, financiranje naknade žrtvama kaznenih djela i evidencija o podnositeljima zahtjeva i donesenim odlukama.

Donošenjem predloženoga Zakona omogućit će se ostvarivanje pravične i primjerene naknade žrtvama nasilnih namjernih kaznenih djela uz uvažavanje standarda i načela

propisanih Europskom konvencijom te, sukladno Direktivi Vijeća 2004/80/EZ, uspostaviti sustav suradnje radi ostvarivanja naknade štete žrtvama kaznenih djela u prekograničnim slučajevima čime će Republika Hrvatska ispuniti jedan od ključnih prioriteta iz Poglavlja 24. pregovora „Pravda, sloboda i sigurnost“.

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Ovaj Zakon stupit će na snagu danom pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji, te će njegovim stupanjem na snagu nastati troškovi za koje je potrebno osigurati dodatna sredstva u Državnom proračunu Republike Hrvatske.

U Državnom proračunu bit će potrebno planirati dodatna sredstva za isplatu naknada žrtvama kaznenih djela, za troškove u vezi s vođenjem postupaka za odlučivanje o zahtjevima za naknade, za informiranje žrtava o pravima iz ovoga Zakona, za ustrojavanje i vođenje evidencije o podnositeljima zahtjeva i donesenim odlukama te edukaciju.

Sukladno predloženom Zakonu bit će potrebno ustrojiti evidenciju o podnesenim zahtjevima za naknadu i donesenim odlukama, koja će se voditi i u elektroničkom obliku. Stoga će u Državnom proračunu biti potrebno planirati sredstva za nabavu informatičke opreme, razvoj i implementaciju programskog rješenja za vođenje evidencije o podnositeljima zahtjeva i donesenim odlukama te godišnje održavanje sustava u iznosu od 773.500,00 kuna.

Nadalje, radi informiranja žrtava o pravu na naknadu propisana je obveza Ministarstva pravosuđa da, na hrvatskom i engleskom jeziku, izradi letak i/ili knjižicu koja sadrži informacije o pravu na naknadu te da ih dostavi policiji, državnim odvjetništvima i sudovima. Također, potrebno je izraditi i distribuirati obrasce za podnošenje zahtjeva, te informacije iz letka i/ili knjižice te obrazac za podnošenje zahtjeva objaviti na internet stranicama Ministarstva pravosuđa i Ministarstva unutarnjih poslova. Za izradu, tiskanje i distribuciju letaka i obrazaca, te za troškove izrade rješenja za objavu letka i/ili knjižice te obrasca na internet stranicama, u Državnom proračunu bit će potrebno planirati sredstva u iznosu od 90.000,00 kuna.

U Državnom proračunu bit će potrebno planirati sredstva za isplatu novčanih naknada žrtvama koje ostvare pravo na naknadu. Te će naknade, prema predloženom Zakonu, isplaćivati ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa.

Predloženim Zakonom određene su vrste naknada koje mogu ostvariti neposredne žrtve kaznenih djela koje su pretrpjele teške tjelesne ozljede ili teško narušenje zdravlja, odnosno naknade koje posredne žrtve mogu ostvariti ukoliko kaznena djela prouzroče smrt neposredne žrtve.

Vrste naknada koje neposredne žrtve mogu ostvariti pod uvjetima koji se predlažu ovim Zakonom su naknada za troškove zdravstvene zaštite koja se može ostvariti samo ako žrtva nema pravo na pokriće troškova na temelju zdravstvenog osiguranja, te naknada za izgubljenu zaradu. Naknade koju mogu ostvariti posredne žrtve su naknada zbog gubitka uzdržavanja koja se može ostvariti samo ako posredna žrtva nema pravo na davanja iz obveznog mirovinskog osiguranja, te naknada za pogrebne troškove. Pri određivanju visine naknada po predloženom Zakonu u njih se uračunavaju naknade koje žrtva prima po drugim osnovama (zdravstvenog, mirovinskog ili drugog osiguranja i drugih osnova), tako da se naknada koja se daje po ovome Zakonu umanjuje za iznose koje žrtva prima po drugim

osnovama. Osim toga, predloženim Zakonom određene su i druge okolnosti koje utječu na visinu naknade, a zbog kojih se naknada može umanjiti ili odbiti.

Visina troškova za isplatu naknada ovisit će o broju počinjenih i prijavljenih kaznenih djela za koja bi se mogla ostvariti novčana naknada po predloženom Zakonu, o broju neposrednih odnosno posrednih žrtava, o broju zahtjeva za naknadu koje će one podnijeti te o tome da li u konkretnom slučaju osobe koje su podnijele zahtjev ispunjavaju pretpostavke za ostvarivanje prava na određenu vrstu naknade i u kojoj visini. Prema tome, zbog prirode stvari ne može se utvrditi kolika će biti visina troškova za isplatu naknada - budući da nije moguće niti odrediti koliko će takvih kaznenih djela biti počinjeno, niti koliko će osoba uslijed počinjenja takvih kaznenih djela biti ovlašteno za ostvarivanje prava na predviđene naknade, za koje vrste naknada i u kojoj visini.

Stoga se daje procjena mogućih troškova za isplatu naknada polazeći od podataka o broju kaznenih djela, za koja bi se mogla ostvariti naknada po ovom Zakonu, počinjenih 2007. godine, te od pretpostavljenog broja podnositelja zahtjeva i pretpostavljene visine ostvarenih naknada.

Prema podacima za 2007. godinu broj prijavljenih kaznenih djela za koja bi se mogla ostvariti novčana naknada prema ovom Zakonu je 3139. Pod pretpostavkom da 50% od ukupnog broja žrtava tih kaznenih djela podnese zahtjev za naknadu, bilo bi podneseno 1569 zahtjeva. Nadalje, polazeći od podatka o broju ubojstava i teških ubojstava u 2007. godini, kojih je bilo 217, te od pretpostavke da bi 50% posrednih žrtava u takvim slučajevima podnijelo zahtjev za ostvarivanje prava na naknadu, bilo bi podneseno 108 zahtjeva posrednih žrtava dok bi se ostalih 1461 zahtjeva odnosilo na zahtjeve neposrednih žrtava.

Prikaz mogućih troškova za isplatu naknada daje se u odnosu na naknade za koje je predloženim Zakonom propisan najviši iznos do kojeg se mogu ostvariti i to na način da se polazi od pretpostavke da sve posredne odnosno neposredne žrtve koje podnesu zahtjev ispune pretpostavke za ostvarivanje prava na pojedine vrste naknada te ostvare pravo na te naknade u iznosu od 30% od iznosa kojeg predloženi Zakon određuje kao najviši za pojedinu vrstu naknade.

Naknada zbog gubitka uzdržavanja može se ostvariti samo ako posredna žrtva nema pravo na davanja iz obveznog mirovinskog osiguranja. Pod pretpostavkom da sve posredne žrtve ispune uvjete za ostvarivanje prava na naknadu zbog gubitka uzdržavanja te da svima bude određena naknada u iznosu od 21.000,00 kuna (što je 30% od najvišeg iznosa propisanog ovim Zakonom za tu vrstu naknade), ukupni iznos naknada po ovoj osnovi iznosio bi 2.268.000,00 kuna.

Nadalje, pod pretpostavkom da sve posredne žrtve ostvare pravo na naknadu za pogrebne troškove u iznosu od 1.500,00 kuna (što je 30% od najvišeg iznosa propisanog ovim Zakonom za tu vrstu naknade) ukupni iznos naknada po ovoj osnovi iznosio bi 162.000,00 kuna.

Pod pretpostavkom da u ostalih 1461 zahtjeva svi podnositelji ostvare pravo na naknadu za izgublenu zaradu u iznosu od 10.500,00 kuna (što je 30% od najvišeg iznosa propisanog ovim Zakonom za tu vrstu naknade) ukupni iznos naknada po ovoj osnovi iznosio bi 15.340.500,00 kuna.

Dakle, pod ovim pretpostavkama ukupni trošak za isplatu naknada po ovim osnovama iznosio bi 17.770.500,00 kuna, te je stoga potrebno u Državnom proračuna planirati dodatna sredstva za isplatu naknada u navedenom iznosu.

Prema predloženom Zakonu u djelokrugu Ministarstva pravosuđa je obavljanje poslova kao što su zaprimanje zahtjeva za naknadu, obavljanje stručnih i administrativno-tehničkih poslova za Odbor, priprema materijala za sjednice Odbora i priprema nacрта odluka, vođenje evidencije o podnositeljima zahtjeva i donesenim odlukama, davanje informacija osobama koje imaju pravo na naknadu po ovome Zakonu. Osim toga, prema predloženom Zakonu Ministarstvo pravosuđa nadležno je za obavljanje poslova u prekograničnim slučajevima. Ti poslovi obuhvaćaju suradnju i razmjenu informacija između Odbora, policije i tijela drugih zemalja nadležnih za obavljanje poslova u postupcima za ostvarivanje naknade, davanje osnovnih informacija podnositeljima o mogućnosti podnošenja zahtjeva za naknadu nadležnim tijelima država članica Europske unije i općih uputa o tome kako ispuniti zahtjev (informacije se daju se na temelju priručnika koji je izradila Europska komisija), poslove primanja i dostavljanja zahtjeva u prekograničnim slučajevima, te potrebnu komunikaciju s nadležnim tijelima država članica Europske unije.

Stoga će, zbog proširenja djelokruga rada Ministarstva pravosuđa, a imajući u vidu složenost poslova i procijenjeni broj zahtjeva, biti potrebno zaposliti 11 službenika (od čega: 9 VSS – 1 načelnik, 6 viših upravnih savjetnika, 2 upravna savjetnika, 2 SSS – administrativni referent), za što je godišnje potrebno planirati sredstva za plaće u iznosu od 1.150.340,89 kuna.

Nadalje, za plaćanje naknade za rad članovima Odbora za novčanu naknadu žrtvama kaznenih djela bit će potrebno u Državnom proračunu planirati sredstva u iznosu od 360.000,00 kuna.

Osim toga, za troškove prevođenja i vještačenja, koji će biti potrebni u postupcima za ostvarivanje prava na naknadu, u Državnom proračunu potrebno je planirati sredstva u iznosu od 450.000,00 kuna.

Za edukaciju osoba zaposlenih u tijelima koja su po ovome Zakonu obvezna pružati informacije žrtvama kaznenih djela (policija, sudovi, državno odvjetništvo) potrebno je planirati sredstva u iznosu od 250.000,00 kuna.

Slijedom navedenoga, za provedbu predloženoga Zakona u Državnom proračunu će biti potrebno osigurati dodatna sredstva u ukupnom iznosu od 20.844.340,89 kuna.

Predloženim Zakonom određeno je da isplatom naknade neposrednoj ili posrednoj žrtvi prelaze na Republiku Hrvatsku, po samom zakonu, do iznosa isplaćene naknade sva prava tih žrtva prema počinitelju djela. Nadalje, predloženim Zakonom se propisuje da u slučaju kada je Republika Hrvatska isplatila naknadu na temelju tog Zakona, a žrtva ostvari dio ili potpunu naknadu od štetnika, Republika Hrvatska ima pravo regresa od žrtve, do iznosa koji je platila. Stoga se može očekivati da će sa ovih osnova, u korist Državnog proračuna biti ostvarena određena sredstva čiji iznos a niti vrijeme u kojem bi se ona ostvarila, s obzirom na prirodu stvari, nije moguće procijeniti.

IV. PRIJEDLOG DA SE ZAKON DONESE PO HITNOM POSTUPKU

Sukladno članku 161. stavku 1. Poslovnika Hrvatskoga sabora («Narodne novine», broj 71./00., 129/00., 117/01., 6/02. – pročišćeni tekst, 41/02., 91/03. i 58/04.) predlaže se donošenje ovoga Zakona po hitnom postupku, budući da se predloženim Zakonom hrvatsko zakonodavstvo usklađuje s propisima Europske unije.

V. TEKST KONAČNOGA PRIJEDLOGA ZAKONA, S OBRAZLOŽENJEM

Tekst Zakona dan je u obliku Konačnoga prijedloga zakona o novčanoj naknadi žrtvama kaznenih djela.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O NOVČANOJ NAKNADI ŽRTVAMA KAZNENIH DJELA

I. OPĆE ODREDBE

Sadržaj Zakona Članak 1.

Ovim se Zakonom uređuje pravo na novčanu naknadu žrtvama kaznenih djela nasilja počinjenih s namjerom (u daljnjem tekstu: naknada), pretpostavke i postupak za ostvarivanje prava na naknadu, tijela koja donose odluke i sudjeluju u postupku odlučivanja o pravu na naknadu te se određuju tijela i postupak koji se primjenjuje u prekograničnim slučajevima.

Načela Članak 2.

Naknadu daje Republika Hrvatska na načelima društvene solidarnosti i pravednosti.

Korištenje izraza koji imaju rodni značaj Članak 3.

Izrazi koji se koriste u ovom Zakonu koji imaju rodni značaj, bez obzira jesu li korišteni u muškom ili ženskom rodu, obuhvaćaju na jednak način muški i ženski rod.

Odgovarajuća primjena zakona Članak 4.

Na pitanja postupka koja nisu uređena ovim Zakonom na odgovarajući se način primjenjuju odredbe zakona kojim je uređen opći upravni postupak.

II. PRETPOSTAVKE

Ovlaštenici prava na naknadu Članak 5.

(1) Pravo na naknadu prema ovom Zakonu ima neposredna žrtva i posredna žrtva ako ovim Zakonom nije drugačije propisano.

(2) Neposredna žrtva je osoba koja je pretrpjela teške tjelesne ozljede ili teško narušenje zdravlja kao posljedicu kaznenog djela nasilja.

(3) Kaznenim djelom nasilja smatra se:

- kazneno djelo počinjeno s namjerom uz primjenu sile ili povredom spolnog integriteta,

- kazneno djelo dovođenja u opasnost života i imovine općeopasnom radnjom ili sredstvom kojim je prouzročena smrt, teška tjelesna ozljeda ili teško narušenje zdravlja jedne ili više osoba, a propisano je Kaznenim zakonom kao teži oblik temeljnog kaznenog djela počinjenog s namjerom.

(4) Neposrednom žrtvom smatra se i osoba koja je pretrpjela teške tjelesne ozljede ili teško narušenje zdravlja:

- za vrijeme počinjenja namjernog kaznenog djela nasilja prema drugoj osobi, ako nije sudjelovala u počinjenju tog kaznenog djela,
- pokušavajući spriječiti počinjenje kaznenog djela,
- pomažući policiji pri uhićenju počinitelja,
- pružajući pomoć drugoj žrtvi kaznenog djela.

(5) Kad kazneno djelo iz stavka 3. i 4. ovoga članka prouzroči smrt neposredne žrtve, pravo na naknadu ima posredna žrtva.

(6) Posredna žrtva je bračni drug, izvanbračni drug, dijete, roditelj, posvojenik, posvojitelj, maćeha, očuh, pastinak neposredne žrtve i osoba s kojom je neposredna žrtva živjela u istospolnoj zajednici.

(7) Posredna žrtva je i djed, baka i unuk, ako je jedan od njih neposredna žrtva, u slučaju kad je između njih postojala trajnija zajednica života, a baka i djed su zamjenjivali roditelje.

(8) Za potrebe ovoga Zakona postojanje izvanbračne i istospolne zajednice prosuđivat će se po pravu Republike Hrvatske.

Kaznena djela zbog kojih se može ostvariti pravo na naknadu **Članak 6.**

Pravo na naknadu može se ostvariti samo zbog posljedica kaznenog djela iz članka 5. stavka 3. i 4. ovoga Zakona počinjenog prema neposrednoj žrtvi na području Republike Hrvatske, na hrvatskom brodu ili u hrvatskom zrakoplovu bez obzira gdje se žrtva nalazi u trenutku nastupanja posljedice kaznenog djela.

Državljanstvo ili prebivalište žrtve **Članak 7.**

Pravo na naknadu ima žrtva koja je:

- državljanin Republike Hrvatske ili ima prebivalište u Republici Hrvatskoj,
- državljanin države članice Europske unije ili ima prebivalište u državi članici Europske unije.

Obveza prijave kaznenog djela i utjecaj kaznenog postupka

Članak 8.

(1) Pravo na naknadu prema ovom Zakonu može se ostvariti samo ako je kazneno djelo evidentirano ili prijavljeno policiji ili državnom odvjetništvu kao kazneno djelo.

(2) Ovlaštenici iz članka 5. i 7. ovoga Zakona imaju pravo na naknadu neovisno o tome je li počinitelj kaznenog djela poznat i bez obzira na pokretanje kaznenog postupka.

Isključenje prava na naknadu

Članak 9.

Pravo na naknadu prema ovom Zakonu ne može se ostvariti kad je šteta posljedica kaznenih djela protiv sigurnosti prometa.

III. PRAVA ŽRTVE

Naknada troškova zdravstvene zaštite

Članak 10.

(1) Neposredna žrtva ima pravo na naknadu troškova zdravstvene zaštite u visini vrijednosti zdravstvenog standarda utvrđenog propisima obveznog zdravstvenog osiguranja u Republici Hrvatskoj.

(2) Naknada iz stavka 1. ovoga članka priznaje se samo ako neposredna žrtva nema pravo na pokriće troškova na temelju zdravstvenog osiguranja.

Naknada za izgubljenju zaradu

Članak 11.

Neposredna žrtva ima pravo na naknadu za izgubljenju zaradu, koje se priznaje u jednokratnom iznosu od najviše 35.000,00 kuna.

Naknada zbog gubitka uzdržavanja

Članak 12.

(1) Posredna žrtva iz članka 5. stavka 6. i 7. ovoga Zakona koju je umrla neposredna žrtva uzdržavala ima pravo na naknadu zbog gubitka zakonskog uzdržavanja.

(2) Naknada zbog gubitka uzdržavanja priznaje se u jednokratnoj svoti na temelju aktuarske računice polazeći od najniže obiteljske mirovine prema Zakonu o mirovinskom osiguranju određene na temelju pet godina staža osiguranja i očekivanog trajanja razdoblja uzdržavanja posredne žrtve iz stavka 1. ovoga članka.

(3) Naknada iz stavka 2. ovoga članka priznaje se samo ako posredna žrtva nema pravo na davanje iz obveznog mirovinskog osiguranja.

(4) Naknada iz stavka 2. ovoga članka priznaje se u iznosu od najviše 70.000,00 kuna ukupno za sve posredne žrtve iz stavka 1. ovoga članka.

Naknada za pogrebne troškove **Članak 13.**

Pravo na naknadu uobičajenih pogrebnih troškova, u iznosu od najviše 5.000,00 kuna, ima osoba koja ih je platila.

Okolnosti koje utječu na visinu naknade **Članak 14.**

(1) Pri odlučivanju o pravu na naknadu uzima se u obzir:

- postupanje neposredne žrtve prije, u trenutku počinjenja kaznenog djela i nakon toga,
- doprinos neposredne žrtve nastanku i obujmu štete,
- je li neposredna žrtva i u kojem roku prijavila kazneno djelo nadležnim tijelima, osim ako to nije mogla učiniti iz opravdanih razloga,
- suradnja neposredne žrtve s policijom i nadležnim tijelima kako bi se počinitelj priveo pravdi.

(2) Neposredna žrtva koja je pridonijela da šteta nastane ili da bude veća nego što bi inače bila ima pravo samo na razmjerno sniženu naknadu.

(3) Zahtjev za naknadu će se odbiti ili će se naknada umanjiti ako se utvrdi da je žrtva uključena u organizirani kriminal odnosno zbog njezinog udruživanja u zločinačku organizaciju.

(4) Naknada se može odbiti ili umanjiti i kad bi davanje potpune naknade bilo suprotno načelu pravednosti, morala ili javnom poretku.

(5) Ponašanje neposredne žrtve imat će se na umu i pri prosudbi prava posredne žrtve na naknadu.

Uračunavanje drugih naknada **Članak 15.**

(1) Primanja na temelju zdravstvenog, mirovinskog ili drugog osiguranja i drugih osnova uračunavaju se u odgovarajuće osnove naknade, tako da se naknada koja se daje žrtvi sastoji od razlike između ukupne naknade na koju na temelju ovoga Zakona žrtva ima pravo i onoga što žrtva prima po jednoj ili više navedenih osnova.

(2) Dobrovoljna osiguranja koja plaća neposredna ili posredna žrtva ne uračunavaju se u iznos naknade.

Primjena Zakona o obveznim odnosima
Članak 16.

Na prijenos i nasljeđivanje prava na naknadu po ovom Zakonu na odgovarajući se način primjenjuju odredbe Zakona o obveznim odnosima.

IV. NADLEŽNA TIJELA

1. Tijelo koje odlučuje

Odbor za novčanu naknadu žrtvama kaznenih djela
Članak 17.

(1) O pravu na naknadu odlučuje Odbor za novčanu naknadu žrtvama kaznenih djela (u daljnjem tekstu: Odbor) koji čine predsjednik i četiri člana. Predsjednik i svaki član Odbora ima dva zamjenika.

(2) Predsjednik, odnosno zamjenici predsjednika Odbora su suci Vrhovnog suda Republike Hrvatske.

(3) Članovi Odbora odnosno njihovi zamjenici su:

- zamjenik Glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske,
- predstavnik civilnog društva iz područja zaštite žrtava kaznenih djela,
- predstavnik ministarstva nadležnog za poslove pravosuđa,
- stručnjak iz područja zdravstva ili socijalne skrbi.

(4) Članovi Odbora odnosno njihovi zamjenici iz stavka 3. podstavka 3. i 4. ovoga članka moraju imati odgovarajući sveučilišni diplomski studij i najmanje pet godina radnog iskustva na svom stručnom području.

Imenovanje Odbora
Članak 18.

(1) Odbor imenuje Vlada Republike Hrvatske. Predsjednik Odbora, njegovi zamjenici, članovi Odbora i njihovi zamjenici imenuju se na vrijeme od četiri godine i mogu biti ponovno imenovani.

(2) Predsjednika Odbora i njegove zamjenike predlaže predsjednik Vrhovnog suda Republike Hrvatske na temelju odluke opće sjednice Vrhovnog suda Republike Hrvatske.

(3) Članove Odbora i njihove zamjenike predlažu:

- Glavni državni odvjetnik Republike Hrvatske - zamjenike Glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske,
- Ured za udruge Vlade Republike Hrvatske - predstavnike civilnog društva iz područja zaštite žrtava kaznenih djela,
- ministar nadležan za poslove pravosuđa - predstavnike ministarstva nadležnog za poslove pravosuđa,

- ministar nadležan za zdravstvo i socijalnu skrb - stručnjake iz područja zdravstva ili socijalne skrbi.

(4) Nadležna tijela prijedloge za imenovanje predsjednika i članova Odbora te njihovih zamjenika dostavljaju ministarstvu nadležnom za poslove pravosuđa najkasnije dva mjeseca prije isteka mandata članova Odbora odnosno najkasnije u roku od 15 dana od prijevremenog prestanka mandata. Ministar nadležan za poslove pravosuđa dostavlja Vladi Republike Hrvatske popis predloženih kandidata za Odbor najkasnije mjesec dana prije isteka mandata članova Odbora odnosno 10 dana od prijevremenog prestanka mandata.

Prijevremeno razrješenje **Članak 19.**

(1) Predsjednika, članove Odbora i njihove zamjenike razrješuje Vlada Republike Hrvatske prije isteka vremena na koje su imenovani:

- na osobni zahtjev,
- zbog prestanka njihove funkcije koja je pretpostavka za imenovanje,
- zbog neurednog i nesavjesnog obavljanja poslova u Odboru,
- zbog nedostojnosti ili nemogućnosti obavljanja poslova u Odboru.

(2) Zahtjev za razrješenje iz stavka 1. podstavka 3. i 4. ovoga članka može podnijeti ministar nadležan za poslove pravosuđa, predsjednik Odbora ili tri člana Odbora.

Rad Odbora **Članak 20.**

(1) Odbor odlučuje o zahtjevima za naknadu na sjednicama kojima predsjedava predsjednik.

(2) Odbor se sastaje svaka dva mjeseca, a po potrebi i češće. Saziva ga predsjednik, a u slučaju njegove spriječenosti njegov zamjenik.

(3) Predsjednik i članovi Odbora imaju pravo na naknadu za rad u Odboru, u iznosu koji odlukom određuje Vlada Republike Hrvatske na prijedlog ministra nadležnog za poslove pravosuđa.

(4) Predsjednika i članove Odbora u njihovoj odsutnosti zamjenjuju njihovi zamjenici.

2. Druga tijela u postupku

Zadaci policije **Članak 21.**

(1) Policija je dužna dati informacije iz članka 23. ovoga Zakona osobama koje imaju pravo na naknadu na temelju ovoga Zakona i obrasce za podnošenje zahtjeva.

(2) Na zahtjev osoba iz stavka 1. ovoga članka, policija će izdati potvrdu da je djelo prijavljeno ili evidentirano kao kazneno djelo. Sadržaj potvrde propisat će ministar nadležan za poslove pravosuđa u suglasnosti s ministrom nadležnim za unutarnje poslove.

Zadaci ministarstva nadležnog za poslove pravosuđa **Članak 22.**

(1) Ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa obavlja stručne i administrativno-tehničke poslove za Odbor.

(2) Ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa obavlja poslove koji se odnose na suradnju i razmjenu informacija između Odbora, policije i nadležnih tijela drugih država koja su, u skladu s propisima tih država, nadležna za obavljanje zadataka u postupcima za ostvarivanje prava na naknadu štete te pružanje pomoći i pronalaženje odgovarajućih rješenja u vezi provedbe odredaba ovoga Zakona u prekograničnim slučajevima.

(3) Ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa dužno je dati informacije iz članka 23. ovoga Zakona osobama koje imaju pravo na naknadu na temelju ovoga Zakona u prekograničnim slučajevima i obrasce za podnošenje zahtjeva te im na njihov zahtjev dati opće upute i informacije o tome kako ispuniti zahtjev i koja je popratna dokumentacija potrebna u skladu s priručnikom koji je izradila Europska komisija.

(4) Ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa nadležno je za zaprimanje i prosljeđivanje zahtjeva u prekograničnim slučajevima.

V. INFORMIRANJE ŽRTAVA O PRAVU NA NAKNADU

Članak 23.

(1) Policija, državno odvjetništvo i sudovi dužni su osobama koje prema ovom Zakonu imaju pravo na naknadu od Republike Hrvatske dati informacije o pravu na naknadu i o tijelu kojem se mogu obratiti radi ostvarivanja tog prava.

(2) Informacije se daju usmenim putem, kad god je to moguće na jeziku koji žrtva razumije, a u pisanom obliku na hrvatskom ili engleskom jeziku.

(3) Policija, državno odvjetništvo i ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa dužni su osobama koje imaju pravo na naknadu prema ovom Zakonu dati potrebne obrasce za podnošenje zahtjeva i, na njihovo traženje, dati opće upute i informacije o tome kako ispuniti zahtjev i koja je popratna dokumentacija potrebna.

(4) Ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa izradit će na hrvatskom i engleskom jeziku letak i/ili knjižicu koja sadrži informacije o pravu na naknadu, pretpostavkama i postupku za ostvarenje tog prava i dostaviti ih tijelima iz stavka 1. ovoga članka, a može ih, na njihov zahtjev, dostaviti i drugim pravnim osobama koje prilikom obavljanja svojih poslova dolaze u doticaj sa žrtvama kaznenih djela nasilja.

(5) Informacije sadržane u letku i/ili knjižici i obrasci zahtjeva za naknadu objavljuju se na internetskim stranicama ministarstva nadležnog za poslove pravosuđa i ministarstva nadležnog za unutarnje poslove i tijela iz stavka 1. ovoga članka na hrvatskom i engleskom jeziku.

VI. POSTUPAK ZA OSTVARIVANJE NAKNADE

Podnošenje zahtjeva

Članak 24.

(1) Postupak se pokreće pisanim zahtjevom koji se podnosi ministarstvu nadležnom za poslove pravosuđa.

(2) Zahtjev se podnosi na obrascu koji pravilnikom propisuje ministar nadležan za poslove pravosuđa.

(3) Ako zahtjev nije podnesen na propisanom obrascu ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa dostavit će podnositelju zahtjeva primjerak obrasca i pozvati ga da zahtjev podnese na propisanom obrascu.

Rok za podnošenje zahtjeva

Članak 25.

(1) Zahtjev se mora podnijeti najkasnije u roku od šest mjeseci od dana kada je počinjeno kazneno djelo koje se navodi u zahtjevu za naknadu.

(2) Ako žrtva zbog zdravstvenih razloga nije u mogućnosti podnijeti zahtjev u roku iz stavka 1. ovoga članka, zahtjev mora podnijeti najkasnije u roku od tri mjeseca od dana kada su prestali postojati razlozi zbog kojih nije bila u mogućnosti podnijeti zahtjev, a najkasnije u roku od tri godine od dana kada je počinjeno kazneno djelo.

(3) Ako je žrtva maloljetnik ili osoba lišena poslovne sposobnosti, a njezin zakonski zastupnik nije podnio zahtjev u roku iz stavka 1. ovoga članka, rok od šest mjeseci počinje teći od dana kada osoba navrší 18 godina ili od dana kad je po nastupanju punoljetnosti žrtve pokrenut kazneni postupak ili od dana kad je osobi vraćena poslovna sposobnost.

Sadržaj zahtjeva

Članak 26.

(1) Zahtjev mora sadržavati:

- osobne podatke o podnositelju zahtjeva odnosno žrtvi ako nije ista osoba kao podnositelj zahtjeva: ime i prezime, datum i mjesto rođenja, državljanstvo, adresu prebivališta ili boravišta, radno mjesto i adresu poslodavca, identifikacijsku oznaku u skladu s propisima države čiji je državljanin,
- opis kaznenog djela (datum, mjesto i okolnosti počinjenja),
- opis posljedica kaznenog djela,

- datum kad je žrtva prijavila počinjeno kazneno djelo nadležnim tijelima,
- navod je li žrtvi poznato vodi li se protiv počinitelja kazneni postupak, pred kojim sudom i pod kojim poslovnim brojem predmeta,
- navod o vrsti i visini naknade koju je žrtva ostvarila iz drugih pravnih osnova,
- vrstu i visinu naknade koju žrtva zahtijeva.

(2) Zahtjev se podnosi na hrvatskom jeziku.

Isprave koje se prilažu Članak 27.

(1) Uz zahtjev se prilažu sljedeće isprave:

- dokaz o državljanstvu ili prebivalištu,
- potvrda policije iz članka 21. stavka 2. ovoga Zakona o tome je li djelo evidentirano ili prijavljeno kao kazneno djelo,
- medicinska dokumentacija iz koje proizlazi da je neposredna žrtva pretrpjela teške tjelesne ozljede ili teško narušenje zdravlja,
- smrtni list ako je neposredna žrtva umrla zbog posljedica kaznenog djela,
- izjava žrtve o ostvarivanju naknada za pojedine vrste šteta priznatih ovim Zakonom iz drugih pravnih osnova,
- druge isprave kojima se dokazuje postojanje uvjeta iz ovoga Zakona, kojima žrtva raspolaže.

(2) Uz ispravu sastavljenu na stranom jeziku prilaže se i ovjereni prijevod.

(3) Ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa pisano će pozvati podnositelja zahtjeva da u roku od najviše 30 dana, dopuni zahtjev dokazima koji su potrebni za donošenje odluke.

Dostavljanje informacija i isprava Članak 28.

Državna i druga tijela te pravne i fizičke osobe koje imaju informacije i isprave o okolnostima i činjenicama koje su od važnosti za donošenje odluke moraju takve informacije i isprave, bez naknade, predati ministarstvu nadležnom za poslove pravosuđa i Odboru, pisanim putem na njihov zahtjev.

Troškovi postupka Članak 29.

(1) U postupku za ostvarivanje naknade po ovom Zakonu ne plaćaju se upravne pristojbe.

(2) Troškovi prevodenja i troškovi vještačenja terete državni proračun.

Pripreme sjednica i nacрта odluka

Članak 30.

Materijal za sjednice Odbora i nacрте odluka priprema ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa.

Izvođenje dokaza

Članak 31.

(1) Radi utvrđivanja činjeničnog stanja Odbor može i sam izvoditi dokaze. Dokazi se izvode u pravilu čitanjem isprava, a iznimno se može provesti saslušanje svjedoka i/ili podnositelja zahtjeva odnosno vještačenje.

(2) O izvođenju dokaza sastavlja se zapisnik ili službena zabilješka.

Odlučivanje o zahtjevu

Članak 32.

(1) Odbor može donositi odluke ako su na sjednici nazočni predsjednik Odbora ili njegov zamjenik i svi članovi ili njihovi zamjenici. Odluku o zahtjevu Odbor donosi većinom glasova svih članova.

(2) O pravu na naknadu Odbor donosi rješenje u roku od tri mjeseca od primitka potpunog zahtjeva.

Vrste odluka

Članak 33.

Odbor će:

1. odbaciti zahtjev kao nepravovremen ili nedopušten,
2. odbaciti zahtjev kao neuredan ili nepotpun uz uvjet da je podnositelj zahtjeva pozvan da ga ispravi ili upotpuni, ali to nije učinio u ostavljenom roku,
3. prihvatiti zahtjev, u cijelosti ili djelomice, i odrediti iznos naknade,
4. odbiti zahtjev kao neosnovan.

Rješenje o zahtjevu

Članak 34.

(1) Rješenje o zahtjevu za naknadu sadrži:

- ime i prezime podnositelja zahtjeva, njegovu identifikacijsku oznaku u skladu s propisima države čiji je državljanin, državljanstvo, adresu prebivališta ili boravišta,
- zakonski naziv kaznenog djela, vrijeme i mjesto počinjenja kaznenog djela temeljem kojeg je podnesen zahtjev,
- vrste priznate naknade, njihov iznos i rok plaćanja.

(2) Kad Odbor djelomično prihvati zahtjev, u izreci rješenja će izreći u kojem dijelu zahtjev prihvaća, a u kojem ga odbija.

(3) Rješenje o pravu na naknadu dostavlja se podnositelju zahtjeva u roku od 8 dana od donošenja. Nakon pravomoćnosti rješenja i isplate naknade rješenje i obavijest o isplati dostavit će se nadležnom državom odvjetništvu prema prebivalištu počinitelja kaznenog djela, odnosno žrtve radi ostvarivanja zahtjeva iz članka 39., 40. i 41. ovoga Zakona.

(4) U domaćem prekograničnom slučaju (članak 36. stavak 2. ovoga Zakona) ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa u roku od 8 dana dostavlja rješenje Odbora podnositelju zahtjeva i nadležnom tijelu druge države članice Europske unije, na obrascu koji je propisala Europska komisija.

(5) Protiv rješenja Odbora nije dopuštena žalba, ali podnositelj zahtjeva može pokrenuti upravni spor.

Isplata naknade **Članak 35.**

Na temelju rješenja Odbora ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa isplatit će naknadu u roku od 30 dana od dana dostave rješenja kojim je određeno plaćanje naknade.

VII. POSTUPCI U PREKOGRANIČNIM SLUČAJEVIMA

Prekogranični slučajevi **Članak 36.**

(1) Prekogranični slučajevi su domaći i strani prekogranični slučajevi.

(2) Domaći prekogranični slučaj je slučaj kada je kazneno djelo počinjeno na području Republike Hrvatske i o pravu na naknadu po ovom Zakonu odlučuje Odbor iz članka 17. ovoga Zakona, a zahtjev za naknadu je podnesen nadležnom tijelu u drugoj državi članici Europske unije u kojoj žrtva ima prebivalište.

(3) Strani prekogranični slučaj je slučaj kada je kazneno djelo počinjeno u drugoj državi članici Europske unije i za odlučivanje o pravu na naknadu je nadležno tijelo te države, a zahtjev za naknadu podnosi osoba koja ima prebivalište u Republici Hrvatskoj.

Domaći prekogranični slučaj **Članak 37.**

(1) Nakon primitka zahtjeva od nadležnog tijela druge države članice Europske unije ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa dostavit će tom tijelu i podnositelju zahtjeva, najkasnije u roku od 30 dana, potvrdu o primitku zahtjeva, informacije o osobi za kontakt i, ako je to moguće, o približnom roku u kojem će biti odlučeno o zahtjevu.

(2) Ako ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa od nadležnog tijela druge države članice Europske unije primi zahtjev koji nije poslan na obrascu koji je propisala Europska komisija, vratit će zahtjev tijelu od kojeg ga je primilo.

(3) Ako zahtjev i priložene isprave nisu na hrvatskom jeziku, ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa vratit će ih podnositelju odnosno tijelu od kojeg je zahtjev primilo, uz uputu o uporabi hrvatskog jezika u skladu s člankom 26. i 27. ovoga Zakona.

(4) Ako u domaćem prekograničnom slučaju Odbor utvrdi da radi odlučivanja o zahtjevu treba obaviti pojedine radnje, kao što su saslušanje podnositelja zahtjeva, svjedoka, vještaka ili druge osobe, može zatražiti od nadležnog tijela druge države članice Europske unije, u kojoj je podnositelj podnio zahtjev za naknadu, da obavi te radnje.

(5) Saslušanje, koje je potrebno u tom postupku, može se obaviti i korištenjem tehničkih pomagala. Tehnička pomagala uključuju posebice računalnu tehnologiju, elektroničke komunikacijske mreže i druga pomagala za prijenos slike i zvuka.

(6) Saslušanje iz stavka 5. ovoga članka obavlja Odbor.

Strani prekogranični slučaj **Članak 38.**

(1) U stranom prekograničnom slučaju zahtjev za naknadu podnositelj može podnijeti ministarstvu nadležnom za poslove pravosuđa.

(2) Ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa u najkraćem mogućem roku dostavlja zahtjev s prilogima nadležnom tijelu države od koje podnositelj zahtjeva traži naknadu štete, na službenom jeziku te države ili drugom jeziku koji je ta država odredila da će prihvatiti.

(3) Zahtjev iz stavka 2. ovoga članka dostavlja se na obrascu koji propisuje Europska komisija.

(4) Ako tijelo koje je u drugoj državi nadležno za odlučivanje zatraži da se saslušanje podnositelja zahtjeva, svjedoka, vještaka ili druge osobe obavi u Republici Hrvatskoj, saslušanje obavlja Odbor koji potom dostavlja izvješće o saslušanju tijelu druge države nadležnom za odlučivanje o zahtjevu.

(5) Ako tijelo koje je u drugoj državi nadležno za odlučivanje zatraži da obavi saslušanje uz pomoć tehničkih pomagala, saslušanje se obavlja u suradnji s ministarstvom nadležnim za poslove pravosuđa pod uvjetom da osoba koja će biti saslušana pristane na takvo saslušanje.

VIII. PRIJELAZ PRAVA I VRAĆANJE NEOSNOVANO STEČENOG

Prijelaz prava žrtve prema počinitelju na Republiku Hrvatsku Članak 39.

(1) Isplatom naknade neposrednoj ili posrednoj žrtvi prelaze na Republiku Hrvatsku, po samom zakonu, do iznosa isplaćene naknade, sva prava tih žrtava prema počinitelju kaznenog djela.

(2) Zastara počinje teći za Republiku Hrvatsku od dana kada je nadležno državno odvjetništvo obaviješteno o isplati naknade žrtvi kaznenog djela.

Vraćanje neosnovano stečenog Članak 40.

Republika Hrvatska ima pravo zahtijevati vraćanje iznosa isplaćenog u skladu s ovim Zakonom i troškova postupka ako je takvo pravo ostvareno na temelju lažnih podataka i/ili je žrtva propustila obavijestiti nadležno tijelo o činjenicama koje utječu na ostvarivanje prava u skladu s ovim Zakonom ili ako je nakon isplate naknade žrtvi nadležno tijelo utvrdilo da ne postoji kazneno djelo.

IX. OSTVARIVANJE NAKNADE NEPOSREDNO OD POČINITELJA KAZNENOG DJELA

Članak 41.

(1) Podnošenje zahtjeva za naknadu po ovom Zakonu ne isključuje pravo žrtve da naknadu štete ostvaruje od osobe koja je počinjenjem kaznenog djela prouzročila štetu (štetnika).

(2) Kad žrtva ostvari naknadu neposredno od štetnika ona će se uračunati u naknadu koju zahtijeva od Republike Hrvatske.

(3) Kad je naknadom od štetnika šteta u potpunosti namirena, zahtjev žrtve će se odbiti, a ako je postupak dovršen, ali isplata još nije obavljena, donijet će se odluka da se naknada žrtvi ne isplati.

(4) Kad je Republika Hrvatska isplatila naknadu na temelju ovoga Zakona, a žrtva ostvari dio ili potpunu naknadu štete od štetnika, Republika Hrvatska ima za iznos glavnice, kojeg je žrtva ostvarila neposredno od štetnika, pravo regresa od žrtve, ali najviše do iznosa kojeg mu je platila.

X. FINANCIRANJE NAKNADE ŽRTVAMA KAZNENIH DJELA

Članak 42.

(1) Sredstva za provedbu ovoga Zakona osiguravaju se u državnom proračunu Republike Hrvatske na pozicijama ministarstva nadležnog za poslove pravosuđa.

(2) Povrat neosnovano stečenih sredstava i svota koju sukladno Zakonu o kaznenom postupku osumnjičenik treba platiti za potrebe naknade štete žrtvama kaznenih djela u ispunjenju obveza iz rješenja državnog odvjetnika o odgodi početka kaznenog progona uplatit će se na račun proračuna.

XI. EVIDENCIJA O PODNOSITELJIMA ZAHTJEVA I DONESENIM ODLUKAMA

Vođenje evidencije

Članak 43.

(1) Radi odlučivanja i provedbe drugih nadležnosti u skladu s ovim Zakonom ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa vodi evidenciju o podnositeljima zahtjeva i o donesenim odlukama o zahtjevima.

(2) Evidencija se vodi po pojedinim predmetima tako da svaki predmet ima redni broj i klasifikacijsku oznaku.

(3) Evidencija se vodi u pisanom i elektroničkom obliku.

Sadržaj evidencije

Članak 44.

Evidencija o podnositeljima zahtjeva i donesenim odlukama o zahtjevima za naknadu sadrži:

1. Podatke o podnositeljima:

- ime i prezime;
- identifikacijsku oznaku u skladu s propisima države čiji je državljanin i/ili datum rođenja i spol u slučaju nedostatka te identifikacijske oznake;
- mjesto rođenja;
- prebivalište;
- državljanstvo.

2. Podatke o donesenim odlukama:

- klasifikacijska oznaka predmeta i urudžbeni broj;
- datum podnošenja zahtjeva;
- vrsta odluke;
- kazneno djelo koje je osnova za ostvarivanje zahtjeva;

- datum donošenja odluke;
- datum pravomoćnosti rješenja o pravu na naknadu;
- iznos isplaćene naknade;
- datum isplate naknade;
- podatak da li je pokrenut upravni spor;
- podatke o ostvarivanju zahtjeva na temelju članka 39., 40. i 41. ovoga Zakona.

Pohrana podataka Članak 45.

Podaci iz evidencije o podnositeljima zahtjeva i podaci iz evidencije o donesenim odlukama iz članka 44. ovoga Zakona trajno se pohranjuju.

XII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Konstituiranje Odbora Članak 46.

(1) Čelnici tijela iz članka 18. stavka 4. ovoga Zakona predložiti će ministru nadležnom za poslove pravosuđa članove Odbora i njihove zamjenike u roku mjesec dana od stupanja na snagu ovoga Zakona. Kada ministar nadležan za poslove pravosuđa zaprimi prijedloge za imenovanje članova, dostaviti će popis predloženih kandidata Vladi Republike Hrvatske koja će imenovati Odbor u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(2) Predsjednik Odbora sazvat će prvu sjednicu Odbora najkasnije mjesec dana od imenovanja Odbora.

Valuta Članak 47.

Iznos zahtjeva za naknadu izražen u stranoj valuti preračunava se u protuvrijednost u kunama prema srednjem tečaju Hrvatske narodne banke na dan podnošenja zahtjeva.

Nemogućnost ostvarivanja prava Članak 48.

Ovlaštenik koji ima pravo ostvariti naknadu prema odredbama Zakona o odgovornosti za štetu nastalu uslijed terorističkih akata i javnih demonstracija („Narodne novine“, broj 117/03.) nema pravo na ostvarivanje naknade po ovom Zakonu.

Donošenje podzakonskih propisa Članak 49.

(1) Vlada Republike Hrvatske donijet će odluku iz članka 20. stavka 3. ovoga Zakona u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(2) Ministar nadležan za poslove pravosuđa u suglasnosti s ministrom nadležnim za unutarnje poslove donijet će pravilnik iz članka 21. stavka 2. ovoga Zakona u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(3) Ministar nadležan za poslove pravosuđa donijet će pravilnik iz članka 24. stavka 2. ovoga Zakona u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(4) Vlada Republike Hrvatske uskladit će unutarnje ustrojstvo ministarstva nadležnog za poslove pravosuđa u roku od mjesec dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Stupanje na snagu Zakona

Članak 50.

Ovaj Zakon stupa na snagu danom pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji.

OBRAZLOŽENJE

Uz članak 1.

Ovom se odredbom određuje sadržaj Zakona. Predloženim se Zakonom uređuje pravo na novčanu naknadu žrtvama kaznenih djela nasilja počinjenih s namjerom (u daljnjem tekstu: naknada), pretpostavke i postupak za ostvarivanje prava na naknadu, tijela koja donose odluke i sudjeluju u postupku odlučivanja o ovom pravu te se određuju tijela i postupak koji se primjenjuje u prekograničnim slučajevima. Uređenje tijela i postupka koji se primjenjuje u prekograničnim postupcima temelji se na Direktivi Vijeća 2004/80/EZ od 29. travnja 2004. o naknadi štete žrtvama kaznenih djela (u daljnjem tekstu: Direktiva Vijeća 2004/80/EZ).

Uz članak 2.

Ovom odredbom deklarirano je načelo iz Europske konvencije o naknadi štete žrtvama kaznenih djela nasilja od 24. studenoga 1983. (u daljnjem tekstu: Europska konvencija) koja obeštećenje žrtve kaznenog djela nasilja počinjenog s namjerom temelji na razlozima društvene solidarnosti i pravičnosti. Ova načela proizlaze i iz Preporuke Vijeća Europe Rec (2006) 8 o pomoći žrtvama kaznenih djela, od 14. lipnja 2006.

Uz članak 3.

Odredbom da izrazi koji se koriste, a koji imaju rodni značaj, bez obzira jesu li korišteni u muškom ili ženskom rodu, obuhvaćaju na jednak način muški i ženski rod žele se zadovoljiti osnovni zahtjevi Zakona o ravnopravnosti spolova („Narodne novine“, broj 116/03.).

Uz članak 4.

S obzirom da je prema predloženom Zakonu za odlučivanje o zahtjevima za novčanu naknadu žrtvama kaznenih djela nadležan Odbor za novčanu naknadu žrtvama kaznenih djela, kojeg imenuje Vlada Republike Hrvatske, a stručne i administrativne poslove za to tijelo obavlja ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa, predloženo je da se na pitanja postupka koja nisu uređena ovim Zakonom na odgovarajući način primjenjuju odredbe zakona kojim je uređen opći upravni postupak.

Uz članak 5.

Ovlaštenici prava na naknadu prema predloženom Zakonu su neposredna i posredna žrtva. Predloženim stavkom 2. ovoga članka neposredna žrtva definira se kao osoba koja je pretrpjela teške tjelesne ozljede ili teško narušenje zdravlja kao posljedicu kaznenog djela nasilja. Tešku tjelesnu ozljedu i teško narušenje zdravlja valja tumačiti sukladno tumačenju članka 99. Kaznenog zakona („Narodne novine“, broj 110/97., 27/98., 50/00., 129/00., 51/01., 111/03., 190/03., 105/04., 71/06. i 110/07.).

Kaznenim djelom nasilja, sukladno stavku 3. ovoga članka, smatra se kazneno djelo počinjeno s namjerom uz primjenu sile ili povredom spolnog integriteta, kao i kazneno djelo dovođenja u opasnost života i imovine općeopasnom radnjom ili sredstvom kojim je prouzročena smrt, teška tjelesna ozljeda ili teško narušenje zdravlja jedne ili više osoba, a propisano je Kaznenim zakonom kao teži oblik temeljnog kaznenog djela počinjenog s namjerom.

Sila je djelovanje u kojem se uporabom snage prema nekoj osobi utječe na njezinu volju ili vladanje. Može biti fizička ili psihička. Kod povrede spolnog integriteta misli se na kaznena djela protiv spolne slobode i spolnog ćudoređa i to i ona kod kojih nije došlo do primjene sile ili prijetnje.

Prema opisu kaznenih djela iz stavka 3. ovoga članka proizlazi da bi se novčana naknada prema ovom Zakonu mogla ostvariti za kaznena djela propisana pojedinim odredbama Kaznenog zakona („Narodne novine“, broj 110/97., 27/98., 50/00., 129/00., 51/01., 111/03., 190/03., 105/04., 71/06. i 110/07.), kako slijedi (kaznena djela se navode primjerice): čl. 90. Ubojstvo; čl. 91. Teško ubojstvo; čl. 99. st. 1., 2. i 3. Teška tjelesna ozljeda; čl. 124. st. 3. i 4. Protupravno oduzimanje slobode; čl. 125. st. 2. i 3. Otmica; čl. 126. Iznudivanje iskaza; čl. 175. Trgovanje ljudima i ropstvo; čl. 176. Mučenje i drugo okrutno neljudsko ili ponižavajuće postupanje; čl. 178. Međunarodna prostitucija; čl. 179. st. 2. i 3. Otmica zrakoplova ili broda; čl. 180. st. 2 i 3. Morsko i zračno razbojništvo; čl. 188. Silovanje (st. 3. i 6.); čl. 189. Spolni odnošaj s nemoćnom osobom (st. 3. i 4.); čl. 190. Prisila na spolni odnošaj; čl. 191. Spolni odnošaj zlouporabom položaja; čl. 192. Spolni odnošaj s djetetom (st. 5.); čl. 193. Bludne radnje, čl. 195. st. 1., 3. i 5. Podvođenje; čl. 198. Rodoskrvrnuće; čl. 213. st. 2. i 3. Zapuštanje i zlostavljanje djeteta ili maloljetne osobe; čl. 263. st. 1., 2. i 3. Dovođenje u opasnost života i imovine općeopasnom radnjom ili sredstvom u vezi sa čl. 271. st. 1. i 2. Teška kaznena djela protiv opće sigurnosti; čl. 317. st. 2. Sprječavanje službene osobe u obavljanju službene dužnosti; čl. 318. st. 3. Napad na službenu osobu; čl. 357. st. 2., 3. i 4. Napad na vojnu osobu u obavljanju službene dužnosti.

Osim naprijed navedenih osoba, prema predloženom stavku 4., neposrednom žrtvom Zakon smatra se: osoba koja je pretrpjela teške tjelesne ozljede ili teško narušenje zdravlja za vrijeme počinjenja namjernog kaznenog djela nasilja prema drugoj osobi, ako nije sudjelovala u počinjenju tog kaznenog djela bilo kao supočinitelj, posredni počinitelj, poticatelj, ili pomagač, dakle, kad se slučajno, spletom okolnosti, našla u samom događaju; osoba koja je pokušala spriječiti počinjenje kaznenog djela; osoba koja je pomagala policiji pri uhićenju počinitelja; osoba koja je pružala pomoć drugoj žrtvi kaznenog djela i pritom zadobila teške tjelesne ozljede ili joj je zdravlje bilo teško narušeno. Smatra se da su upravo navedene situacije one situacije u kojima može nastati šteta određenim osobama.

Kad spomenuta kaznena djela prouzroče smrt neposredne žrtve, pravo na naknadu ima posredna žrtva.

Nadalje, definirano je i tko se smatra posrednom žrtvom. To su bračni drug, izvanbračni drug, dijete, roditelj, posvojenik, posvojitelj, maćeha, očuh, pastorač neposredne žrtve i osoba s kojom je neposredna žrtva živjela u istospolnoj zajednici. Posrednom žrtvom smatraju se i djed, baka i unuk, ako je jedan od njih neposredna žrtva, u slučaju kad je između njih postojala trajnija zajednica života, a baka i djed su zamjenjivali roditelje.

Pojam izvanbračnog druga valja tumačiti sukladno Obiteljskom zakonu („Narodne novine“, broj 116/03., 17/04., 136/04. i 107/07), koji izvanbračnu zajednicu određuje kao životnu zajednicu neudane žene i neoženjenog muškarca, koja traje najmanje tri godine ili kraće ako je u njoj rođeno zajedničko dijete.

Nadalje, u smislu ovoga Zakona, smatrat će se da je posredna žrtva živjela u istospolnoj zajednici s neposrednom žrtvom ako su ispunjeni uvjeti propisani Zakonom o istospolnim zajednicama („Narodne novine“, broj 116/03.). Prema tom Zakonu istospolna zajednica je životna zajednica dviju osoba istog spola koje nisu u braku, izvanbračnoj ili drugoj istospolnoj zajednici, a koja traje najmanje tri godine te koja se temelji na načelima ravnopravnosti partnera, međusobnog poštovanja i pomaganja, te emotivnoj vezanosti partnera.

Odredbama ovoga članka definirane su žrtve, ali ne i prava koja se pojedinoj kategoriji žrtava priznaju sukladno ovom Zakonu - to je propisano odredbama članka 10. do 13. predloženoga Zakona.

Uz članak 6.

Pravo na naknadu prema predloženom Zakonu može se ostvariti samo zbog posljedica kaznenog djela iz članka 5. stavka 3. i 4. počinjenog na području Republike Hrvatske, na hrvatskom brodu ili u hrvatskom zrakoplovu bez obzira na to gdje se žrtva nalazi u trenutku nastupa posljedice.

Uz članak 7.

Predložena odredba, prema kojoj pravo na naknadu ima žrtva koja je državljanin Republike Hrvatske ili ima prebivalište u Republici Hrvatskoj, a i osoba koja je državljanin države članice Europske unije ili ima prebivalište u državi članici Europske unije, u skladu je s Direktivom Vijeća 2004/80/EZ i Europskom konvencijom.

Uz članak 8.

Predloženim stavkom 1. propisuje se da se pravo na naknadu prema ovom Zakonu može ostvariti samo ako je kazneno djelo evidentirano ili prijavljeno policiji ili državnom odvjetništvu kao kazneno djelo. Iz Zakona o policiji proizlazi da je policijski službenik dužan zaprimiti prijavu o počinjenom kaznenom djelu za koje se progoni po službenoj dužnosti. Ako se pri podnošenju kaznene prijave ili provođenjem izvida utvrdi da se radi o kaznenom djelu koje se progoni po privatnoj tužbi ili se utvrdi da događaj nema obilježja kaznenog djela, policijski službenik je dužan o tome izvijestiti oštećenog. U svrhu utvrđivanja počinitelja kaznenog djela policijski službenik je dužan na zahtjev oštećenog ili druge osobe ovlaštene na podnošenje privatne tužbe poduzeti nužne radnje koje one ne mogu samostalno poduzeti.

Policija vodi evidenciju osoba za koje postoji osnovana sumnja da su počinile kaznena djela, prijestupe i prekršaje te počinjenih kaznenih djela koja se progone po službenoj dužnosti, prijestupa, prekršaja i osoba oštećenih tim djelima. Nastavno na izneseno, potrebno

je da je prijavu o događaju zaprimio policijski službenik ili da se sam događaj nalazi u policijskim evidencijama. Jednako tako, djelo je moguće prijaviti i nadležnom državnom odvjetništvu.

Prema predloženom stavku 2. pravo na naknadu priznaje se ovlaštenicima neovisno o tome je li počinitelj kaznenog djela poznat i bez obzira na pokretanje kaznenog postupka.

Uz članak 9.

Postoje neka kaznena djela za čije posljedice nije moguće tražiti naknadu sukladno ovom Zakonu. To su kaznena djela protiv sigurnosti prometa koja su pokrivena osiguranjem.

Uz članak 10.

Neposredna žrtva ima pravo na naknadu troškova zdravstvene zaštite u visini vrijednosti zdravstvenog standarda utvrđenog propisima obveznog zdravstvenog osiguranja u Republici Hrvatskoj.

Sustav obveznoga zdravstvenog osiguranja, opseg prava na zdravstvenu zaštitu i druga prava i obveze osiguranih osoba uređeni su Zakonom o obveznom zdravstvenom osiguranju (»Narodne novine«, broj 85/06., 105/06., 118/06., 77/07., 111/07. i 35/08.). Neposredne žrtve - osiguranici prema tome Zakonu imaju pravo na zdravstvenu zaštitu iz obveznog zdravstvenog osiguranja u opsegu utvrđenom Zakonom i propisima donesenim na temelju toga Zakona kao što su pravo na primarnu zdravstvenu zaštitu, specijalističko-konzilijarnu zdravstvenu zaštitu, bolničku zdravstvenu zaštitu, pravo na korištenje lijekova, pravo na ortopedska i druga pomagala itd.

Neposrednim žrtvama koje nisu zdravstveno osigurane, te stoga nemaju pravo na pokriće troškova zdravstvene zaštite iz obveznog zdravstvenog osiguranja, ti troškovi će se naknaditi u visini vrijednosti zdravstvenog standarda prema propisima obveznog zdravstvenog osiguranja u Republici Hrvatskoj. To će, među ostalim, uključivati i naknadu troškova za ortopedska i druga pomagala prema standardima propisanim navedenim Zakonom i Pravilnikom o uvjetima i načinu ostvarivanja prava na ortopedska i druga pomagala (»Narodne novine« broj 89/07. – pročišćeni tekst, 134/07., 11/08. i 34/08.).

Uz članak 11.

Naknada za izgublenu zaradu neposrednoj žrtvi priznaje se u jednokratnom iznosu od najviše 35.000,00 kuna.

Uz članak 12.

Predloženom odredbom osigurava se posrednoj žrtvi iz članka 5. stavka 6. i 7. predloženoga Zakona, koju je umrla neposredna žrtva uzdržavala pravo na naknadu zbog gubitka zakonskog uzdržavanja.

Visina naknade zbog gubitka uzdržavanja utvrđuje se u jednokratnoj svoti uzimajući u obzir aktuarsku računicu polazeći od iznosa najniže obiteljske mirovine prema Zakonu o mirovinskom osiguranju („Narodne novine“, broj 102/98., 127/00., 59/01., 109/01., 147/02., 117/03., 30/04., 177/04., 92/05., 79/07. i 35/08.) određene na temelju pet godina staža osiguranja i očekivanog trajanja razdoblja uzdržavanja posredne žrtve od strane neposredne žrtve.

Naime, najniža obiteljska mirovina za pet godina staža osiguranja računa se na način da se najniža mirovina za jednu godinu mirovinskog staža, koja se utvrđuje odlukom Upravnog vijeća Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje dva puta godišnje od 1. siječnja i od 1. srpnja, pomnoži s 5 godina staža osiguranja i mirovinskim faktorom prema Zakonu o mirovinskom osiguranju, koji ovisi o broju osoba, odnosno posrednih žrtava koje imaju pravo na naknadu (primjerice, mirovinski faktor za jednu osobu je 0,7 za dvije 0,8 itd.). Nakon toga potrebno je prema aktuarskim tablicama utvrditi očekivano trajanje razdoblja u kojem bi neposredna žrtva uzdržavala posrednu žrtvu da nije pretrpjela teške tjelesne ozljede, teško narušenje zdravlja ili smrt kao posljedicu kaznenog djela nasilja.

Ovom naknadom osigurava se odgovarajuća zaštita posredne žrtve, pod uvjetom da nije ostvarila pravo na davanje iz obveznog mirovinskog osiguranja u Republici Hrvatskoj ili drugoj državi. U vezi s time, predlaže se i odgovarajuće ograničenje naknade u iznosu od ukupno najviše 70.000,00 kuna za sve posredne žrtve, koje je neposredna žrtva uzdržavala.

Uz članak 13.

Pravo na naknadu uobičajenih pogrebnih troškova ima osoba koja ih je platila. Predloženo je i ograničenje iznosa tih troškova na iznos od 5.000,00 kuna.

Uz članak 14.

U skladu s načelima određenim člankom 8. Europske konvencije predloženom odredbom propisuju se okolnosti koje utječu na visinu naknade, te razlozi zbog kojih će se naknada umanjiti ili zahtjev za naknadu odbiti.

Uz članak 15.

Predloženim stavkom 1. propisano je uračunavanje drugih naknada u naknade koje se plaćaju prema ovom Zakonu - primanja na temelju zdravstvenog, mirovinskog ili drugog osiguranja i drugih osnova uračunavaju se u odgovarajuće osnove naknade, tako da se naknada koja se daje žrtvi sastoji od razlike između ukupne naknade na koju na temelju ovoga Zakona žrtva ima pravo i onoga što žrtva prima po jednoj ili više navedenih osnova.

Stavkom 2. izrijekom je propisano da se dobrovoljna osiguranja koja plaća neposredna ili posredna žrtva ne uračunavaju u iznos naknade.

Uz članak 16.

Predloženom odredbom je određeno da se na prijenos i nasljeđivanje prava na naknadu po ovom Zakonu na odgovarajući način primjenjuju odredbe Zakona o obveznim odnosima.

Uz članak 17.

Odredbama članka 17. određeno je tijelo koje odlučuje o podnesenim zahtjevima za naknadu, njegov sastav i uvjeti koje moraju ispunjavati članovi tog tijela i njihovi zamjenici.

O pravu na naknadu odlučuje Odbor za novčanu naknadu žrtvama kaznenih djela (u daljnjem tekstu: Odbor) koji čine predsjednik i četiri člana, s time da svaki od njih ima po dva zamjenika. Predsjednik, odnosno zamjenici predsjednika Odbora su suci Vrhovnog suda Republike Hrvatske, a članove Odbora odnosno njihove zamjenike čine zamjenik Glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske, predstavnik civilnog društva iz područja zaštite žrtava kaznenih djela, predstavnik ministarstva nadležnog za poslove pravosuđa i stručnjak iz područja zdravstva ili socijalne skrbi.

Uvjeti koje moraju zadovoljiti predstavnik ministarstva nadležnog za poslove pravosuđa i stručnjak iz područja zdravstva ili socijalne skrbi da bi mogli biti imenovani u Odbor su odgovarajući sveučilišni diplomski studij i najmanje pet godina radnog iskustva na svom stručnom području.

Uz članak 18.

Predloženim odredbama članka 18. propisuje se da Odbor imenuje Vlada Republike Hrvatske na vrijeme od četiri godine. Ujedno se uređuje tko predlaže predsjednika i članove Odbora te njihove zamjenike.

Također se propisuju i rokovi u kojima prijedlozi za imenovanje predsjednika i članova Odbora te njihovih zamjenika moraju biti dostavljeni ministarstvu nadležnom za poslove pravosuđa, te rokovi u kojima te prijedloge ministar nadležan za poslove pravosuđa treba dostaviti Vladi Republike Hrvatske.

Uz članak 19.

Predloženim stavkom 1. određeni su razlozi zbog kojih Vlada Republike Hrvatske može razriješiti predsjednika i članove Odbora i njihove zamjenike prije isteka vremena na koje su imenovani. Ti razlozi su: njihov osobni zahtjev, prestanak funkcije koja je pretpostavka za imenovanje, neuredno i nesavjesno obavljanje poslova u Odboru i nedostojnost ili nemogućnost obavljanja poslova u Odboru. Stavkom 2. uređuje se tko može podnijeti zahtjev za razrješenje u posljednja dva slučaja.

Uz članak 20.

Člankom 20. uređuje se način rada Odbora. Odbor će odlučivati na sjednicama kojima će predsjedavati predsjednik. Odbor će se sastajati jednom svaka dva mjeseca, a po potrebi i češće. Za svoj rad u Odboru predsjednik i članovi dobivat će naknadu, u iznosu koji će odlukom odrediti Vlada Republike Hrvatske na prijedlog ministra nadležnog za poslove pravosuđa.

Određeno je i da će predsjednika i članove Odbora, u njihovoj spriječenosti, zamjenjivati njihovi zamjenici.

Uz članak 21.

Budući da je člankom 8. stavkom 1. ovoga Zakona određeno da se pravo na novčanu naknadu može ostvariti samo ako je kazneno djelo evidentirano ili prijavljeno policiji ili državnom odvjetništvu, smatra se da je policija upravo ono tijelo koje će se prvo susresti sa žrtvom. Stoga se predloženim stavkom 1. ovoga članka propisuje obveza policije da žrtvama daje informacije o pravu na naknadu i obrasce za podnošenje zahtjeva.

Osim toga, policija će izdavati i potvrde o tome da je djelo prijavljeno ili evidentirano kao kazneno djelo, a sadržaj tih potvrda će propisati ministar nadležan za poslove pravosuđa u suglasnosti s ministrom nadležnim za unutarnje poslove.

Uz članak 22.

Predloženim stavkom 1. ovoga članka ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa određeno je tijelom koje će obavljati stručne i administrativno - tehničke poslove za Odbor.

Stavcima 2., 3. i 4. ovoga članka, a u skladu s odredbama Direktive Vijeća 2004/80/EZ, određeni su zadaci ministarstva nadležnog za poslove pravosuđa u prekograničnim slučajevima. Ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa obavlja poslove koji se odnose na suradnju i razmjenu informacija između Odbora, policije i nadležnih tijela drugih država koja su, u skladu s propisima tih država, nadležna za obavljanje zadataka u postupcima za ostvarivanje prava na naknadu štete te pružanje pomoći i pronalaženje odgovarajućih rješenja u vezi provedbe odredaba ovoga Zakona u prekograničnim slučajevima. Ono je dužno dati informacije iz članka 23. ovoga Zakona osobama koje imaju pravo na naknadu na temelju ovoga Zakona u prekograničnim slučajevima i obrasce za podnošenje zahtjeva te im na njihov zahtjev dati opće upute i informacije o tome kako ispuniti zahtjev i koja je popratna dokumentacija potrebna u skladu s priručnikom koji je izradila Europska komisija. Pored navedenog, to Ministarstvo nadležno je i za zaprimanje i prosljeđivanje zahtjeva u prekograničnim slučajevima.

Uz članak 23.

Jedno od osnovnih prava žrtve jest pravo žrtve na obaviještenost. U ovom se članku obaviještenost odnosi na obavijesti o pravu na novčanu naknadu i o tijelu kojem se osobe koje imaju pravo na naknadu mogu obratiti radi ostvarivanja tog prava.

Policija, državno odvjetništvo i sudovi trebaju informirati žrtvu o pravu na naknadu i uputiti je na ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa, bez ulaženja u meritum. Policija, državno odvjetništvo i ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa, dužni su osobama koje imaju pravo na novčanu naknadu dati obrasce za podnošenje zahtjeva, i na njihovo traženje, dati opće upute i obavijesti o tome kako taj obrazac ispuniti i koje je isprave potrebno priložiti.

Ta će dužnost biti pojednostavljena izdavanjem letka i/ili knjižice te njihovom objavom na internetskim stranicama.

Uz članak 24.

Određeno je da se postupak pokreće pisanim zahtjevom koji se podnosi ministarstvu nadležnom za poslove pravosuđa. Zahtjev se podnosi na obrascu koji pravilnikom propisuje ministar nadležan za poslove pravosuđa.

Ako zahtjev nije podnesen na propisanom obrascu ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa dostavit će podnositelju zahtjeva primjerak obrasca i pozvati ga da zahtjev podnese na propisanom obrascu.

Uz članak 25.

Stavkom 1. ovoga članka propisan je rok u kojem se mora podnijeti zahtjev. Zahtjev se mora podnijeti u roku od šest mjeseci od dana kad je počinjeno kazneno djelo koje se navodi u zahtjevu za naknadu. Stavkom 2. propisan je izvanredni rok ako žrtva zbog zdravstvenih razloga nije bila u mogućnosti predati zahtjev u roku propisanom stavkom 1. - u tom slučaju zahtjev mora predati najkasnije u roku od tri mjeseca od dana kada su prestali postojati razlozi zbog kojih nije bila u mogućnosti predati zahtjev, a najkasnije u roku od tri godine od dana kada je počinjeno kazneno djelo.

Stavkom 3. određen je početak tijeka roka od šest mjeseci ako je žrtva maloljetnik ili osoba lišena poslovne sposobnosti, a njezin zakonski zastupnik nije podnio zahtjev u roku iz stavka 1. ovoga članka.

Uz članak 26.

Stavkom 1. određuje se sadržaj zahtjeva. Zahtjev mora sadržavati osobne podatke o podnositelju zahtjeva odnosno žrtvi ako nije ista osoba kao podnositelj zahtjeva: ime i prezime, datum i mjesto rođenja, državljanstvo, adresu prebivališta ili boravišta, radno mjesto i adresu poslodavca, identifikacijsku oznaku u skladu s propisima države čiji je državljanin; opis kaznenog djela (datum, mjesto i okolnosti počinjenja); opis posljedica kaznenog djela; datum kad je žrtva prijavila počinjeno kazneno djelo nadležnim tijelima; navod je li žrtvi poznato vodi li se protiv počinitelja kazneni postupak, pred kojim sudom i pod kojim poslovnim brojem predmeta, navod o vrsti i visini naknade koju je žrtva ostvarila iz drugih pravnih osnova te vrstu i visinu naknade koju žrtva zahtijeva.

Sukladno stavku 2. zahtjev se podnosi na hrvatskom jeziku.

Uz članak 27.

Isprave koje je potrebno priložiti uz zahtjev su sljedeće: dokaz o državljanstvu ili prebivalištu, potvrda policije iz članka 21. stavka 2. ovoga Zakona o tome je li djelo evidentirano ili prijavljeno kao kazneno djelo, medicinska dokumentacija iz koje proizlazi da je neposredna žrtva pretrpjela teške tjelesne ozljede ili teško narušenje zdravlja, smrtni list ako je neposredna žrtva umrla zbog posljedica kaznenog djela, izjava žrtve o ostvarivanju naknada za pojedine vrste šteta priznatih ovim Zakonom iz drugih pravnih osnova, druge isprave kojima se dokazuje postojanje uvjeta iz ovoga Zakona, kojima žrtva raspolaže.

Uz ispravu sastavljenu na stranom jeziku prilaže se i ovjereni prijevod.

Određuje se i rok od najviše trideset dana u kojem će ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa pozvati podnositelja da uz zahtjev priloži isprave koje su potrebne za donošenje odluke.

Uz članak 28.

Ovom se odredbom uređuje dostavljanje informacija i isprava kojima raspolažu državna i druga tijela te pravne i fizičke osobe, a odnose se na okolnosti i činjenice važne za donošenje odluke – oni moraju takve informacije i isprave, bez naknade, predati ministarstvu nadležnom za poslove pravosuđa i Odboru, pisanim putem na njihov zahtjev.

Uz članak 29.

U vezi troškova postupka predloženo je da se u postupku za ostvarivanje naknade po ovom Zakonu ne plaćaju upravne pristojbe, te da troškovi prevođenja i troškovi vještačenja terete državni proračun, iz razloga što se ovaj postupak vodi radi davanja novčane naknade žrtvi kaznenog djela.

Uz članak 30.

Predloženom se odredbom određuje da materijal za sjednice Odbora i nacрте odluka priprema ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa, što je u skladu s predloženom odredbom članka 22. stavka 1. ovoga Zakona prema kojoj ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa obavlja stručne i administrativno-tehničke poslove za Odbor.

Uz članak 31.

Uređuje se način na koji Odbor izvodi dokaze radi utvrđivanja činjeničnog stanja, te se propisuje da se o izvođenju dokaza sastavlja zapisnik ili službena zabilješka.

Uz članak 32.

Predloženim stavkom 1. uređuje da Odbor može donositi odluke ako su na sjednici nazočni predsjednik Odbora ili njegov zamjenik i svi članovi ili njihovi zamjenici. Odluku o zahtjevu Odbor donosi većinom glasova svih članova.

Stavkom 2. određuje se rok od tri mjeseca u kojem Odbor mora donijeti rješenje o pravu na naknadu – taj rok počinje teći od primitka potpunog zahtjeva.

Uz članak 33.

Predloženom se odredbom propisuje koje odluke može Odbor donijeti o podnesenom zahtjevu za naknadu. On može odbaciti zahtjev kao nepravovremen ili nedopusšten, odbaciti zahtjev kao neuredan ili nepotpun uz uvjet da je podnositelj zahtjeva pozvan da ga ispravi ili upotpuni, prihvatiti zahtjev (u cijelosti ili djelomice) i odrediti iznos naknade i troškova, te odbiti zahtjev kao neosnovan.

Uz članak 34.

Ovom se odredbom uređuje sadržaj rješenja o zahtjevu za naknadu. Ono sadrži ime i prezime podnositelja zahtjeva, njegovu identifikacijsku oznaku u skladu s propisima države čiji je državljanin, državljanstvo, adresu prebivališta ili boravišta, zakonski naziv kaznenog djela, vrijeme i mjesto počinjenja kaznenog djela temeljem kojeg je podnesen zahtjev, vrste priznate naknade, njihov iznos i rok plaćanja.

U slučaju djelomičnog prihvaćanja zahtjeva, u izreci rješenja će se izreći u kojem se dijelu zahtjev prihvaća, a u kojem odbija.

Rješenje o pravu na naknadu dostavlja se podnositelju zahtjeva u roku od osam dana od donošenja, a nakon pravomoćnosti i isplate naknade rješenje i obavijest o isplati dostavit će se nadležnom državom odvjjetništvu prema prebivalištu počinitelja kaznenog djela, odnosno žrtve radi ostvarivanja zahtjeva sukladno odredbama ovoga Zakona.

Sukladno članku 10. Direktive Vijeća 2004/80/EZ propisan je i način na koji ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa treba postupati prilikom dostavljanja rješenja u domaćem prekograničnom slučaju - Ministarstvo pravosuđa će u roku od osam dana dostaviti rješenje Odbora podnositelju zahtjeva i nadležnom tijelu druge države članice Europske unije, na obrascu koji je propisala Europska komisija.

Protiv rješenja Odbora nije dopuštena žalba. Ostavljena je mogućnost žrtvi da, ukoliko smatra da je neko njezino pravo povrijeđeno, pokrene upravni spor pred Upravnim sudom Republike Hrvatske.

Uz članak 35.

Naknadu će isplaćivati ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa na temelju u roku od 30 dana od dana dostave rješenja kojim je određeno plaćanje naknade.

Uz članak 36.

U skladu sa zahtjevima Direktive Vijeća 2004/80/EZ predloženim Zakonom uređuje se i postupak u prekograničnim slučajevima. S tim u vezi postoje dvije situacije, pa treba razlikovati domaći i strani prekogranični slučaj.

Domaći prekogranični slučaj je slučaj kada je kazneno djelo počinjeno na području Republike Hrvatske i o pravu na naknadu po ovom Zakonu odlučuje Odbor iz članka 17. ovoga Zakona, a zahtjev za naknadu je podnesen nadležnom tijelu u drugoj državi članici Europske unije u kojoj žrtva ima prebivalište. Strani prekogranični slučaj je slučaj kada je kazneno djelo počinjeno u drugoj državi članici Europske unije i za odlučivanje o pravu na naknadu je nadležno tijelo te države, a zahtjev za naknadu podnosi osoba koja ima prebivalište u Republici Hrvatskoj.

Uz članak 37.

Predloženim člankom 37. uređen je postupak u domaćem prekograničnom slučaju. Prema stavku 1. ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa će nakon primitka zahtjeva od nadležnog tijela druge države članice Europske unije dostaviti tome tijelu i podnositelju zahtjeva, najkasnije u roku od 30 dana, potvrdu o primitku zahtjeva, informacije o osobi za kontakt i, ako je to moguće, o približnom roku u kojem će biti odlučeno o zahtjevu. Ovom je odredbom u predloženi Zakon implementirana odredba članka 7. Direktive Vijeća 2004/80/EZ.

Ako ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa od nadležnog tijela druge države članice Europske unije primi zahtjev koji nije poslan na obrascu koji je propisala Europska komisija, vratit će zahtjev tijelu od kojeg ga je primilo. Ako zahtjev i priložene isprave nisu na hrvatskom jeziku, ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa vratit će ih podnositelju odnosno tijelu od kojeg je zahtjev primilo, uz uputu o uporabi hrvatskog jezika u skladu s člankom 26. i 27. ovoga Zakona.

Ako u domaćem prekograničnom slučaju Odbor utvrdi da radi odlučivanja o zahtjevu treba obaviti pojedine radnje, kao što su saslušanje podnositelja zahtjeva, svjedoka, vještaka ili druge osobe, može zatražiti od nadležnog tijela druge države članice Europske unije, u kojoj je podnositelj podnio zahtjev za naknadu, da obavi te radnje. Saslušanje, koje je potrebno u tom postupku, može se obaviti i korištenjem tehničkih pomagala, a saslušanje u tom slučaju obavlja Odbor. Ovim se odredbama ispunjavaju i zahtjevi iz članka 9. Direktive Vijeća 2004/80/EZ.

Uz članak 38.

Predloženim odredbama stavka 1., 2. i 3. ovoga članka uređuje se postupak u stranom prekograničnom slučaju. U stranom prekograničnom slučaju zahtjev za naknadu podnositelj može podnijeti ministarstvu nadležnom za poslove pravosuđa, koje u najkraćem mogućem roku zahtjev s prilogima dostavlja nadležnom tijelu države od koje podnositelj zahtjeva traži naknadu štete, na službenom jeziku te države ili drugom jeziku koji je ta država odredila da će prihvatiti – zahtjev se dostavlja na obrascu koji propisuje Europska komisija.

U predloženim stavcima 4. i 5. određuje se nadležnost Odbora i ministarstva nadležnog za poslove pravosuđa u smislu članka 9. Direktive Vijeća 2004/80/EZ. Ako tijelo koje je u drugoj državi nadležno za odlučivanje zatraži da se saslušanje podnositelja zahtjeva, svjedoka, vještaka ili druge osobe obavi u Republici Hrvatskoj, saslušanje obavlja Odbor koji potom dostavlja izvješće o saslušanju tijelu druge države nadležnom za odlučivanje o zahtjevu. Ako tijelo koje je u drugoj državi nadležno za odlučivanje zatraži da obavi saslušanje uz pomoć tehničkih pomagala, saslušanje se obavlja u suradnji s ministarstvom nadležnim za poslove pravosuđa pod uvjetom da osoba koja će biti saslušana pristane na takvo saslušanje.

Uz članak 39.

Novčana naknada koju će Republika Hrvatska isplaćivati žrtvama kaznenih djela u skladu s predloženim Zakonom nema karakter naknade štete. To znači da žrtva kaznenog djela ima pravo zahtijevati novčanu naknadu od Republike Hrvatske, ali i punu naknadu štete od počinitelja kaznenog djela, odnosno osobe koja odgovara za počinitelja kaznenog djela. Međutim, ako je Republika Hrvatska isplatila naknadu štete žrtvi kaznenog djela, iznos te naknade uračunat će se u iznos naknade štete koju žrtva kaznenog djela ima pravo ostvarivati protiv počinitelja kaznenog djela. No, to ne znači da će se odgovornost za štetu počinitelja kaznenog djela umanjiti u apsolutnom smislu, jer pored odgovornosti počinitelja za preostalu štetu žrtvi kaznenog djela, počinitelj je također dužan isplatiti Republici Hrvatskoj iznos koji je isplaćen žrtvi kaznenog djela u skladu s predloženim Zakonom. Republika Hrvatska ima pravo zahtijevati od počinitelja kaznenog djela iznos koji je isplatila žrtvi kaznenog djela na osnovi subrogacije. Republika Hrvatska će svoj zahtjev ostvarivati u parničnom postupku. Na taj se način osigurava da žrtva neće dobiti dvostruku naknadu te da Republika Hrvatska ima pravo zahtijevati da počinitelj kaznenog djela isplati iznos koji je Republika Hrvatska isplatila žrtvi kaznenog djela.

Uz članak 40.

Žrtva kaznenog djela ima pravo na novčanu naknadu ako ispuni pretpostavke propisane predloženim Zakonom. Ako te pretpostavke nisu ispunjene tada žrtva ili osoba koja tvrdi za sebe da je žrtva nema pravo na novčanu naknadu, a ako joj je naknada isplaćena Republika Hrvatska ima pravo zahtijevati povrat onog što je neosnovano stečeno. Taj se zahtjev ostvaruje u parničnom postupku.

Uz članak 41.

Žrtva kaznenog djela nema pravo zahtijevati novčanu naknadu u skladu s predloženim Zakonom, ako joj je sva šteta popravljena u parničnom postupku koji se vodio protiv počinitelja kaznenog djela ili osobe za koju on odgovara. Ako je Republika Hrvatska isplatila naknadu u skladu s predloženim Zakonom, a žrtva kaznenog djela je nakon toga ostvarila punu naknadu u parničnom postupku, tada Republika Hrvatska ima pravo zahtijevati povrat onog što je isplatila od žrtve kaznenog djela, jer je štetu koju je pretrpjela žrtva kaznenog djela u potpunosti popravio počinitelj kaznenog djela.

Ako je žrtvi kaznenog djela štetu u potpunosti popravio počinitelj kaznenog djela ili osoba koja za njega odgovara, a donesena je odluka o isplati naknade u skladu s ovim Zakonom, tada će se donijeti odluka da se isplata ne izvrši.

Uz članak 42.

Sredstva za provedbu ovoga Zakona osiguravaju se u državnom proračunu Republike Hrvatske. Ukoliko dođe do situacije povrata neosnovano stečenih sredstava i sredstava koja su uplaćena sukladno članku 175. stavku 1. točki 2. Zakona o kaznenom postupku, ona će se uplatiti na račun proračuna.

Uz članak 43.

U skladu s predloženim člankom 43., ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa vodit će evidenciju o podnositeljima zahtjeva i o donesenim odlukama o zahtjevima. Ta će se evidencija voditi u pisanom i elektroničkom obliku.

Uz članak 44.

Propisuje se sadržaj evidencije koja će se voditi pri ministarstvu nadležnom za poslove pravosuđa o podnositeljima zahtjeva i donesenim odlukama o zahtjevima za naknadu. Ona sadrži podatke o podnositeljima (ime i prezime; identifikacijsku oznaku u skladu s propisima države čiji je državljanin i/ili datum rođenja i spol u slučaju nedostatka te identifikacijske oznake; mjesto rođenja; prebivalište; državljanstvo) i podatke o donesenim odlukama (klasifikacijska oznaka predmeta i urudžbeni broj; datum podnošenja zahtjeva; vrsta odluke; kazneno djelo koje je osnova za ostvarivanje zahtjeva; datum donošenja odluke; datum pravomoćnosti rješenja o pravu na naknadu; iznos isplaćene naknade; datum isplate naknade; podatak da li je pokrenut upravni spor; podatke o ostvarivanju zahtjeva na temelju članka 39., 40. i 41. ovoga Zakona).

Uz članak 45.

Određuje se da će se svi podaci u evidenciji pohranjivati i čuvati trajno.

Uz članak 46.

Postupak imenovanja Odbora propisan je člankom 18. predloženoga Zakona. Ovim se odredbama uređuje prvi postupak imenovanja toga tijela nakon stupanja na snagu predloženoga Zakona i rok u kojem će biti sazvana prva sjednica Odbora.

Uz članak 47.

Ovom se odredbom uređuje način preračunavanja zahtjeva za naknadu izraženog u stranjoj valuti u protuvrijednost u kunama – za to je mjerodavan srednji tečaj Hrvatske narodne banke na dan podnošenja zahtjeva.

Uz članak 48.

Predloženom se odredbom određuje da ovlaštenik koji ima pravo ostvariti naknadu prema odredbama Zakona o odgovornosti za štetu nastalu uslijed terorističkih akata i javnih demonstracija („Narodne novine“, broj 117/03.) nema pravo na ostvarivanje naknade po ovom Zakonu.

Zakonom o odgovornosti za štetu nastalu uslijed terorističkih akata i javnih demonstracija uređena je odgovornost za štetu počinjenu aktima terora i drugim aktima nasilja poduzetim s ciljem teškog narušavanja javnog reda zastrašivanjem i izazivanjem osjećaja nesigurnosti građana te uslijed demonstracija i drugih oblika masovnog izražavanja raspoloženja na javnim mjestima. Pri tome se terorističkim aktom smatra osobito akt nasilja izvršen u pravilu iz političkih pobuda s ciljem izazivanja straha, užasa i osjećaja osobne nesigurnosti građana. Kako prema tome Zakonu Republika Hrvatska odgovara za štetu koja je posljedica smrti, tjelesne povrede ili oštećenja zdravlja, na načelima društvene solidarnosti, ravnopravnog snošenja javnog tereta te pravičnog i brzog obeštećenja propisuje se da ovlaštenik koji ima pravo ostvariti naknadu prema odredbama toga Zakona, nema pravo na naknadu prema odredbama predloženoga Zakona.

Uz članak 49.

S obzirom da se predloženim Zakonom propisuje donošenje podzakonskih propisa (članak 21. stavak 2., članak 24. stavak 2.) ovom se odredbom propisuju rokovi za njihovo donošenje. Također se propisuje rok u kojem će Vlada Republike Hrvatske donijeti odluku iz članka 20. stavka 3. ovoga Zakona, te rok u kojem će Vlada Republike Hrvatske uskladiti unutarnje ustrojstvo ministarstva nadležnog za poslove pravosuđa.

Uz članak 50.

Ovom odredbom određuje se stupanje na snagu ovoga Zakona danom pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji.